

Tirsdag den 5. november 2013 (D)

1

13. møde

Tirsdag den 5. november 2013 kl. 13.00

Dagsorden

- 1) Spørgetime med statsministeren.
- 2) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræder for medlem af Folketinget Sophie Hæstorp Andersen (S).
- 3) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Sophie Hæstorp Andersen (S).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om autorisation af virksomheder på el-, vvs- og kloakinstallationsområdet.

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen). (Fremsættelse 09.10.2013).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 44:

Forslag til lov om ophævelse af lov om udnyttelse af vandkraften i Gudenaa og ændring af lov om vandløb.

Af miljøministeren (Ida Auken).

(Fremsættelse 24.10.2013).

KI. 13:00

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgetime med statsministeren

Kl. 13:00

Formanden:

Formanden:

Mødet er åbnet.

Jeg giver ordet til statsministeren for den indledende redegørelse, værsgo.

Kl. 13:00

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Tak for det – nu er jeg også klar. Først og fremmest vil jeg godt endnu en gang takke Folketingets Præsidium for at tage initiativ til de her nye spørgetimer. Jeg tror, det er godt for vores folkestyre, at vi har den her levende debat, og jeg tror også, det er godt, at vi, når

sagerne af og til er lidt komplicerede, så også kan tage en direkte debat her i salen.

Derfor har jeg også valgt i dag at bruge min tid på noget, som rigtig mange er optaget af. Det har de været ikke bare de seneste par uger, men i et langt stykke tid, og ikke bare i Danmark har vi været optaget af det, men faktisk også i hele Europa. Det handler selvfølgelig om sagen om mulig overvågning af EU's institutioner og senest om den angivelige aflytning af kansler Merkels mobiltelefon.

Jeg vil gerne benytte lejligheden i dag til at gøre det tindrende klart, at jeg og regeringen naturligvis har den holdning, at systematisk aflytning af tætte allierede er helt uacceptabel. Allerede i september, da de her forlydender kom frem – det gjorde de sidst i august – rejste jeg det her spørgsmål om beskyldning om overvågning af EU's institutioner over for præsident Obama, da jeg havde et møde med ham i Stockholm i september. Så jeg tror ikke, der er nogen, der i tvivl om min eller den danske regerings holdning til de her spørgsmål.

Så har der været en debat, og derfor kan der være nogle, der spørger, hvorfor det så er, at regeringen og jeg ikke springer på vognen og kaster os ud i en sønderlemmende kritik af samarbejdet mellem efterretningstjenesterne, iværksætter nye store undersøgelser eller afbryder frihandelsaftaleforhandlingerne med USA. Lad mig forsøge at give svarene:

Når jeg og regeringen og også rigtig mange her i Folketinget insisterer på at se verden mere nuanceret, skyldes det, at jeg har et ansvar for Danmarks sikkerhed og danske interesser – og ja, i sidste ende også et ansvar for så godt som overhovedet muligt at sikre danske liv herhjemme så vel som i udlandet. Og man skal ikke tage fejl i den her sag: Danmark er desværre et potentielt mål; vi har haft terroren helt inde på livet. Hvis vi skal foregribe terror, er vi som lille land helt afhængig af et tæt samarbejde med vores nærmeste allierede og deres efterretningstjenester. Vi har simpelt hen ikke størrelsen og kapaciteten til at kunne klare os på egen hånd.

Der er nogle, der i den her debat har beskyldt os for at være naive, men der må jeg bare sige én ting: Er der noget, jeg ikke er, når det gælder terror og efterretningstjenesternes arbejde, er det naiv. Jeg kan selvfølgelig ikke gå nærmere ind i det konkrete efterretningssamarbejde. Sådan er det med efterretninger. Det tror jeg også de fleste forstår. Men jeg vil godt give nogle eksempler, som allerede er offentligt kendte, på, at vores samarbejde med efterretningstjenester redder danske liv.

Jeg tror, de fleste kan huske det planlagte terrorangreb mod Jyllands-Posten i 2010. Fire mænd havde gennem længere tid planlagt et angreb mod Jyllands-Posten med det mål at dræbe så mange som muligt. Det var kun et tæt samarbejde mellem Politiets Efterretningstjeneste og det svenske Säpo, som rent faktisk afværgede det her indgreb.

Ja, vi har naturligvis et tæt samarbejde med USA, det er hverken hemmeligt eller nyt. Tilbage i 2009 blev to mænd anholdt i Chicago for at forberede et omfattende terrorangreb mod konkrete mål i Danmark. Anholdelsen skete efter et tæt samarbejde mellem Politiets Efterretningstjeneste og FBI. Den ene af de her anholdte har siden tilstået, at han deltog i planlægningen af terrorangrebene i Mumbai i

2008, et angreb, der kostede mere end 150 mennesker livet. Og det er i det lys, at regeringen insisterer på at beskytte og fortsætte samarbejdet med vores tætte allierede. Men det må selvfølgelig ikke ske på bekostning af danskernes retssikkerhed.

Derfor er det også vigtigt at få slået fast, at det samarbejde sker inden for rammerne af den lovgivning, vi har her i landet. Det betyder, at hvis der i forbindelse med det samarbejde foretages aflytning af telefoner eller lignende i Danmark, så sker det i overensstemmelse med retsplejelovens regler, og det kræver selvfølgelig en dommerkendelse. Og vores tjenester kan altså heller ikke bede udenlandske myndigheder om at foretage sig noget, som de ikke selv må.

Det sidste er, at vi har i Danmark faktisk en temmelig effektiv og ordentlig kontrol med vores efterretningstjenester. Vi har bl.a. Kontroludvalget, som fører kontrol med det her spørgsmål, og vi har også netop besluttet fra årsskiftet at udbygge den kontrol og indsigten på efterretningsområdet. Det gør vi ved, at der oprettes et nyt og et uafhængigt tilsyn med tjenesternes behandling af personoplysninger.

Jeg skal til at slutte, kan jeg se på formanden, men det sidste, jeg vil sige, er: Vi har en lang, stærk tradition for samarbejde om det her i vores Folketing, og der er intet i den nuværende debat, der bør udfordre det samarbejde. Jeg er ikke i tvivl: Et stærkt demokrati forsvarer sig selv, vel at mærke selvfølgelig på demokratiets præmisser, og det er sådan, vi gør det i Danmark.

Kl. 13:06

Formanden:

Tak til statsministeren. Nu var jeg langmodig; det vil jeg så også være fortsat, og så må statsministeren leve med, at det måske går en lille smule over tiden til sidst.

Det er først hr. Lars Løkke Rasmussen.

Kl. 13:06

Spm. nr. US 8

Lars Løkke Rasmussen (V):

Tusind tak for det, og på forhånd tak for langmodigheden; jeg håber også, at tilsagnet består, selv om jeg nu kommer til at skuffe formanden. For formanden opfordrede jo sidste gang til, at vi skulle slå gækken løs, og efter premieren på vores spørgetime opfordrede formanden da også til, at vi skulle slå gækken endnu mere løs. Jeg gjorde jo efter bedste, men også fattig evne (*Munterhed*) mit forsøg sidst, og det gik jo, som det gik (*Munterhed*), så derfor har jeg altså valgt at skuffe formanden i dag. Jeg håber alligevel, at formanden vil stå ved sit tilsagn om at udvise tålmodighed.

Jeg vil finde ind til mit gamle kedelige jeg og finde tilbage til det, der spørgetimens natur, nemlig det, at der er en, der spørger, og en, der svarer – og ikke ligesom sidst, hvor jeg slog gækken løs, og hvor statsministeren ikke svarede på noget som helst andet end ved at stille modspørgsmål.

Så jeg vil gerne koncentrere mig om den solformørkelsessag, som vi har oplevet, siden vi var sammen sidst, altså det meget mærkværdige brev, som regeringen har sendt til Statsrevisorerne, til Folketingets formand, og som efterlader et indtryk af, at her er der godt nok en regering, der ikke vil kigges i kortene i forhold til den skandale, det er, at man har forholdt sig passivt, mens antallet af danske solcelleanlæg på et halvår blev udbygget fra at omfatte vel omkring 5.000 solcelleanlæg til at omfatte 60.000, og med en milliardregning til de danske elforbrugere til følge. Nu tillader jeg mig så at lægge til grund, at regeringen har opgivet tanken om ikke at give Statsrevisorerne og Rigsrevisionen det, Rigsrevisionen gerne vil have, men jeg vil selvfølgelig gerne have det bekræftet for den gode ordens skyld. Hvis det kan bekræftes, må det jo kunne aflæses som et udtryk for, at nu vil regeringen gerne være åben, og derfor har jeg i virkeligheden bare ét simpelt spørgsmål:

Hvornår blev statsministeren første gang opmærksom på, at regeringens solcellelov medførte helt ukontrollerede meromkostninger?

K1 13:09

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:09

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg synes, det her er et meget relevant og også principielt spørgsmål at diskutere.

Jeg vil godt sige, at regeringens mål med at stile et brev til Folketingets formand var at få rejst en diskussion om de principielle overvejelser om forholdet mellem regering og Folketinget, som jeg synes den her konkrete sag giver anledning til.

For os har det egentlig aldrig handlet om den konkrete sag, og det er jo også derfor, at vi nu frigiver alle dokumenter, der måtte være i den her sag. Det har ikke handlet om den konkrete sag, men jeg synes, det er vigtigt, at Folketinget tager stilling til, hvad Rigsrevisionens opgave skal være i forhold til det lovforberedende arbejde. Jeg havde egentlig også regnet med, at Venstre ville være enig i, at det er en vigtig principiel diskussion, så vi sendte brevet for at få rejst denne principielle diskussion. Og vi er meget glade for det udfald, der tegner sig nu, netop at vi i den konkrete sag gør alt, hvad Rigsrevisionen sådan set beder om, og udleverer de relevante papirer, men at vi også får en principiel drøftelse af, hvordan Rigsrevisionen egentlig kan gå ind i det lovforberedende arbejde.

Kl. 13:10

Formanden:

Hr. Lars Løkke Rasmussen.

Kl. 13:10

Lars Løkke Rasmussen (V):

Tak. Så meget for det principielle, som vi jo principielt godt kan diskutere på et tidspunkt. Men nu diskuterer vi så det konkrete.

Nu sagde statsministeren, at det for hende ikke handler om den konkrete sag, men det gjorde mit spørgsmål netop – det handler om den konkrete sag. Det handler om det forhold, at der var et kæmpe hul i det lovforslag, som klima- og energiministeren lagde frem, som betød, at det eksploderede derude, og antallet af solcelleanlæg altså voksede fra 5.000 til 60.000 på kort tid med en milliardregning til danskerne til følge. Så forsøgte man at reparere det, så var der et hul mere, og så kom der et hul til, og man sad med det i månedsvis.

Det, der umiddelbart, med det indblik, jeg har, kan ses, er jo også, at man har siddet nogle advarsler overhørig, og det er sådan set bare derfor, jeg spørger: Hvornår blev statsministeren første gang opmærksom på, at regeringens solcellelov medførte helt ukontrollerede meromkostninger?

Kl. 13:11

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:11

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Det er jo en sag, der har været diskuteret i Folketinget på mange forskellige måder. Så vidt jeg er orienteret, har klima- og energiministeren også deltaget i samråd om det her spørgsmål. Men jeg synes da, det er ærgerligt, at Venstre affejer den principielle drøftelse, som det her brev var udtryk for.

Nu er det jo ikke mig, der skal stille spørgsmål i dag, men jeg synes da, at det, i en debat, hvor vi har nogle runder af den her karakter, kunne være interessant at høre Venstres overvejelser om det her principielle spørgsmål.

For os har det her brev – og det var jo derfor, der var anledning til at stille spørgsmålet – ikke handlet om den konkrete sag; det har handlet om, hvorvidt Rigsrevisionen uden normer om det i øvrigt kan gå ind og vurdere det lovforberedende arbejde, og det har dybest set handlet om, hvilket ansvar Folketinget har for de love, vi vedtager. Det synes jeg er en relevant og meget principiel diskussion, som jeg naturligvis også håber at Danmarks største parti vil deltage engageret i.

K1 13:12

Formanden:

Hr. Lars Løkke Rasmussen.

Kl. 13:12

Lars Løkke Rasmussen (V):

Det vil vi gerne, den dag den diskussion kommer. Nu har vi en diskussion om det konkrete. Når regeringen, selvom det sådan set går imod den måde, man har gjort det på før, forsøger at hemmeligholde interne papirer og processer fra rigsrevisor, og når statsministeren ikke her i dag vil svare på mine konkrete spørgsmål, får man jo bare en lidt dårlig fornemmelse.

Derfor spørger jeg bare lige for tredje gang i et forsøg på at få et svar: Hvornår blev statsministeren første gang opmærksom på, at regeringens solcellelov medførte helt ukontrollerede meromkostninger?

Kl. 13:13

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:13

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen jeg vil godt understrege, at det brev, der henvises til fra hr. Lars Løkke Rasmussens side, jo handler om et principielt spørgsmål. Nu får vi lejlighed til at diskutere solcellesagen, eftersom vi frigiver alle papirer. Det vil vi meget gerne. Men når vi har rejst det principielle spørgsmål, er det jo, fordi hvis vi ikke havde gjort det, ville sagen danne præcedens, og det ville sige, at næste gang der var en lignende sag, hvor Rigsrevisionen ville kontrollere det lovforberedende arbejde, kunne man netop henvise til den her sag. Så regeringen har sådan set opnået det, vi gerne vil, nemlig at der nu bliver foretaget en grundig analyse at de spørgsmål, der rejses her i dag om solcellesagen, men at vi også får rejst de principielle spørgsmål.

Så må jeg lige knytte en bemærkning til det her om, at det har været sådan tidligere. Jeg har godt set, at Venstre eller andre har forsøgt at henvise til den overbetalingssag, som fandt sted, dengang hr. Lars Løkke Rasmussen selv sad i ministeriet, og jeg tror også, det er den, hr. Lars Løkke Rasmussen henviser til nu. Men der må jeg bare sige, at det ikke handlede om det lovforberedende arbejde, det handlede tværtimod om den efterfølgende administration af de regler, der var, og som Folketinget havde vedtaget, så det var en sag af en helt anden karakter.

Kl. 13:14

Formanden:

Hr. Lars Løkke Rasmussen til anden omgang.

Kl. 13:14

Spm. nr. US 9

Lars Løkke Rasmussen (V):

Tak for det. Jamen jeg spørger ikke om papirer. Altså, jeg spørger om sagen. Sagen handler – bare til genopfriskning af statsministerens hukommelse – om, at regeringen kom med et lovforslag, der blev vedtaget her, og som gjorde, at udgifterne sprang i vejret, og danske elforbrugere nu sidder tilbage med en milliardregning. Man

sad på hænderne, og man greb ikke ind. Det har klimaministeren fået en næse for. Og når nu statsministeren vil være så åben, må det vel være meget enkelt at svare på: Hvornår delte klimaministeren sin bekymring over den accelererende regning med statsministeren? Hvornår blev statsministeren opmærksom på, at regeringens solcellelov medførte helt ukontrollerbare meromkostninger? Det er mit spørgsmål, og om lidt kommer svaret.

Kl. 13:15

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:15

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Den sag er blevet grundigt behandlet. Hr. Lars Løkke Rasmussen henviser også selv til den diskussion, der har været i Folketinget, og nu vil der yderligere komme en undersøgelse, eftersom Rigsrevisionen går ind i den her sag, så det er jo en sag, som bliver belyst i den kommende tid. Det synes jeg er godt, men i dag ærgrer jeg mig lidt over, at hr. Lars Løkke Rasmussen ikke ønsker at gå ind i den principielle sag, også al den stund, at der tilsyneladende har været den misforståelse, at den overbetalingssag, som hr. Lars Løkke Rasmussen selv var ansvarlig for i sin tid, var sammenlignelig med den her sag. Det var den ikke, for det handlede om den efterfølgende administration af de her regler, og om, hvorvidt man havde administreret korrekt efter reglerne. Og det er en helt anden sag i Rigsrevisionen.

Jeg kan se, at hr. Bertel Haarder sidder og ryster på hovedet. Han kan jo så få mulighed for at diskutere det her i offentligheden, for han tager ganske enkelt fejl. Det er en ganske anden sag – også i sin substans.

Kl. 13:16

Formanden:

Hr. Lars Løkke Rasmussen.

Kl. 13:16

Lars Løkke Rasmussen (V):

Nu kan jeg jo vælge at spørge to gange mere. Nu har jeg spurgt fire gange. Hvornår blev statsministeren opmærksom på, at den her regning eksploderede med den følge, at danske elbrugere er endt op med en milliardregning? Hvis statsministeren ikke vil svare for sig selv, kunne statsministeren måske så bare oplyse mig om, hvornår klimaministeren så delte den her viden med regeringen i øvrigt? Altså, hvornår blev man i regeringen uden for Klimaministeriet opmærksom på, at her var der en milliardregning, man ikke havde kontrol over? Det er spørgsmålet.

Kl. 13:17

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:17

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg er ikke helt sikker på, hvad hr. Lars Løkke Rasmussen vil opnå med den her debat, for sagen har jo været diskuteret i Folketinget. Der har været draget en konklusion, og nu åbnes der jo fuldstændig op for, at man kan få yderligere indsigt i, hvad der har ligget til grund i forhold til den her lovgivning. Så jeg er ikke helt sikker på, hvad hr. Lars Løkke Rasmussen er optaget af i den her sammenhæng, for det er jo en sag, som Folketingets partier har taget stilling til på et tidligere tidspunkt.

Kl. 13:17

Formanden:

Så er det hr. Lars Løkke Rasmussen.

Kl. 13:18 Kristian Thulesen Dahl (DF):

chancen der.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg er da sådan set bare helt enkelt optaget af, om der kunne have været sat en prop i det her noget før. Og det tror jeg da er en optagethed, jeg deler med de danskere, der bruger el, og dem er der mange af, som altså nu sidder tilbage med en milliardregning, fordi regeringen greb for sent ind, forkert ind – hul efter hul efter hul. Statsministeren vil ikke svare. Det registrerer jeg så, og så vil jeg gerne nå at stille et helt andet spørgsmål.

For jeg har jo til min store glæde set, at finansministeren her i weekenden meget kontant har afvist lovgivning mod såkaldt kædeansvar. Det er jeg meget tilfreds med. Det står selvfølgelig i skærende kontrast til Socialdemokratiet og SF's udspil »En Fair Løsning« fra 2010, men det er der jo så meget af regeringens politik der gør – og det er jeg også tilfreds med. Så jeg er meget tilfreds med det, og jeg vil derfor sådan set bare spørge, om statsministeren her i dag vil bekræfte, at finansministerens udmelding om, at der ikke generelt skal lovgives mod kædeansvar, er et udsagn, statsministeren står bag, og om statsministeren her i dag derfor kan garantere, at regeringen ikke vil ty til generel lovgivning mod kædeansvar.

Kl. 13:19

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:19

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen det er sådan set rigtigt, at regeringen ikke vil lovgive om kædeansvar; det er rigtigt nok forstået. Der var en del af de ting, som hr. Lars Løkke Rasmussen sagde, der ikke er rigtige. Bl.a. tror jeg, at man lige skal tilbage at læse, hvad vi gik til valg på, hvis det kan finde interesse, for det var ikke helt korrekt.

Når det så er sagt, tror jeg, det er vigtigt at huske på, hvad det her handler om, for det handler om social dumping. Der har vi jo en regering i dag – og heldigvis for det – som virkelig har sat ind i forhold til social dumping. I 10 år, hvor VK havde regeringsansvaret og tog teten sammen med Dansk Folkeparti, skete der jo nærmest ingenting i forhold til social dumping. Det gør der heldigvis nu. Og i forhold til arbejdsklausuler, sociale klausuler og kædeansvar for den sags skyld har vi jo lavet en aftale med kommuner og regioner om, at det er noget, de kan bruge i større omfang, og det gør man rent faktisk også derude.

Nu er vi jo også midt i en kommunal valgkamp, og derfor vil jeg da gerne opfordre borgerne derude til at kigge på det: Spørg din borgmester, om han vil beskytte dig mod social dumping ved også at bruge nogle af de redskaber, der er i forhold til at beskytte mod social dumping. Jeg ved i hvert fald, at de socialdemokratiske borgmesterkandidater derude og også andre gerne vil måles på det her spørgsmål. Så det skal være min opfordring til borgerne, også i forbindelse med kommunalvalget.

Kl. 13:20

Formanden:

Tak til hr. Lars Løkke Rasmussen. (*Lars Løkke Rasmussen* (V): Tak for det. Jeg spurgte så ikke min borgmester, men min statsminister, men fik ikke rigtig noget svar).

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl som partileder for Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:21

Spm. nr. US 10

vet stillet, og det synes jeg jo et eller andet sted var synd for statsministeren. Hun har selvfølgelig også har set, at reportagen fra spørgetimen har været, at der ikke rigtig blev svaret på tingene, og så tænkte jeg, at vi nu ville møde en statsminister her i spørgetimen, hvor tingene ville forholde sig helt anderledes, og at der ville komme klare svar på de spørgsmål, der blev stillet.

Så jeg sad jo her og lyttede til første runde, og jeg må jo sige, at

Tak for det. Jeg har jo glædet mig, ligesom statsministeren har glæ-

det sig - det sagde hun i hvert fald i sin indledning - til den her spør-

getime, og det er jo, fordi der er så mange ting, man gerne vil disku-

men, at hun ikke havde svaret på nogen af de spørgsmål, der var ble-

Sidst fik statsministeren det lidt negative skudsmål efter spørgeti-

tere med statsministeren, og hun jo ikke er så tit at finde, så nu er

Så jeg sad jo her og lyttede til første runde, og jeg må jo sige, at det ikke var der, svarene kom. Men det gør de så nu. For jeg har så valgt at ville stille nogle spørgsmål til statsministeren, der er meget nemme at besvare, og derfor er der jo ikke tvivl om, at så vil svarene selvfølgelig også komme.

Det emne, jeg lige vil rette fokus på, er ældreplejen, for sagen er jo den, at der er skåret ned de seneste år på ældreplejen, på omsorgen for væres ældste medborgere, og reportagerne er jo mange, som forholder sig til konsekvenserne af det, som f.eks. er, at der på vores plejehjem nu sidder ældre, der ikke får nødvendig hjælp til toiletbesøg og lignende. Det er uværdigt i vores samfund. Derfor har jeg egentlig fire spørgsmål, som er meget nemme at besvare.

Det ene spørgsmål er, om statsministeren vil bekræfte, at ældreplejen de sidste 2 år er blevet skåret ned. Det andet spørgsmål er, om statsministeren kan bekræfte, at regeringens finanslovsforslag, som det er fremlagt, for 2014 ikke løfter ældreområdet. Det tredje spørgsmål er, om statsministeren kan bekræfte, at der i statsministerens åbningstale i oktober ikke er et ord om ældreområdet. Og det fjerde spørgsmål er det derfor naturligt at stille statsministeren: Hvorfor prioriterer regeringen ikke ældreområdet?

Kl. 13:23

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:23

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg synes, regeringen prioriterer hele den offentlige sektor, herunder også ældreområdet. Det er også derfor, vi i modsætning til hr. Lars Løkke Rasmussen, som hr. Kristian Thulesen Dahl jo synes skal være statsminister næste gang, rent faktisk går ind for, at der skal være en beskeden vækst, ja, men dog en vækst i den offentlige sektor. Og det vil jo sikre, at man inden for de store velfærdsområder som sundhed, også ældreplejen, sådan set kan holde en fornuftig standard. Det er derfor, vi ikke går ind for nulvækst, som hr. Lars Løkke Rasmussen gør, men går ind for, at vi skal have en fornuftig vækst i den offentlige sektor.

Det mener jeg også er at sende et tydeligt signal til de ældre om, at de kan regne med, at vi også vil udvikle den offentlige sektor fremadrettet. Nu er det stadig ikke mig, der skal stille spørgsmål, men det kunne da være interessant og høre, hvordan Dansk Folkeparti på nogen måde kan finde på, hvis man er optaget af de ældres forhold, at pege på hr. Lars Løkke Rasmussen, som er optaget af at skære ned i den offentlige sektor. Det er jo en gåde. Ingen har kunnet svare på spørgsmålet: Hvordan kan Dansk Folkeparti finde på at pege på en regering, som sådan set ikke er optaget af stille og roligt at udvikle den offentlig sektor?

Formanden:

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 13:24

Kl. 13:24

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Puha, altså! Det er godt nok en statsminister, der er svær at hjælpe. (Munterhed).

Altså: Indgangen til den her spørgetime er, at ved premieren på spørgetimen, vi havde for nogle uger siden, var prædikatet, at der ikke blev givet svar på et eneste spørgsmål.

Nu har vi så gennemført de første godt 20 minutter af spørgetimen her for anden gang og ikke fået svar på et eneste af de stillede spørgsmål.

Så kommer jeg med fire meget klare spørgsmål – fire klare spørgsmål, der er enkle at besvare – og i statsministerens forsøg på at svare, kommer der ikke svar på nogen af de fire spørgsmål. Kunne jeg ikke bare få et ud af fire i dag? Så kunne jeg da komme et stykke af vejen.

Altså: Kan statsministeren bekræfte, at ældreplejen er blevet skåret ned de sidste 2 år? Kan statsministeren bekræfte, at regeringens finanslovsforslag for 2014 ikke løfter ældreområdet? Kan statsministeren bekræfte, at der i statsministerens åbningstale tilbage i oktober ikke med et ord var noget om, hvordan man vil gavne de ældre? Og kan statsministeren derfor forklare, hvorfor regeringen ikke prioriterer ældreområdet?

Kl. 13:25

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:25

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen det, som hr. Kristian Thulesen Dahl siger, er simpelt hen ikke rigtigt. Vi har jo gjort noget for de ældre, og det ville Dansk Folkeparti så ikke være med til, fordi de ikke ville være med til skattereformen, men vi har jo konkret givet en håndsrækning til de dårligst stillede pensionister. Man kan selvfølgelig spørge, hvorfor Dansk Folkeparti ikke ville være med til det, men det er jo noget, der kan mærkes hos de dårligst stillede pensionister, at de nu har fået en konkret håndsrækning.

Så det er jo simpelt hen ikke rigtigt, hvad Dansk Folkeparti siger, at regeringen ikke er optaget af de ældre. Det er vi da bestemt.

Vi er også generelt optaget af den offentlige sektor og den service, der skal gives i den offentlige sektor, fordi vi jo netop ikke arbejder med, at der skal være nulvækst i den offentlige sektor.

Hr. Kristian Thulesen Dahl må altså have mig undskyldt, men det klinger temmelig hult, at man siger, at der skal gøres mere for de ældre, samtidig med at man ønsker, at hr. Lars Løkke Rasmussen skal være statsminister næste gang – med et parti, som går til valg på nulvækst, vil det selvfølgelig betyde, at man kan gøre mindre for de ældre.

Der synes jeg jo at hr. Kristian Thulesen Dahl har et forklaringsproblem, og vi er jo så heller ikke kommet det nærmere i dag.

Kl. 13:26

Formanden:

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 13:26

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej, det er jo desværre rigtigt. (*Munterhed*). Nu har jeg jo kun én gang tilbage, og derfor kan jeg jo så sige til statsministeren, at: svaret på spørgsmål 1 er et ja, altså at man kan bekræfte, at ældreplejen er blevet skåret ned de sidste 2 år. Svaret på spørgsmål 2 om, om regeringens finanslovsforslag løfter ældreområdet, er et nej, regeringens finanslovsforslag for 2014 løfter ikke ældreområdet. Spørgsmål 3 gik på, om statsministerens åbningstale i oktober så rummede gode

initiativer for de ældre. Svaret er nej, det gjorde det ikke, for statsministeren berørte ikke de ældres forhold i sin åbningstale tilbage i oktober. Og spørgsmål 4 var: Hvorfor prioriterer regeringen så ikke de ældre? Det er ikke besvaret, for det kan jeg jo ikke svare på. Det er jo det, jeg forsøgte at bruge de andre spørgsmål til at prøve at finde ud af.

Sagen er i hvert fald bare, at det, vi andre kan være vidne til, er finanslovsforhandlinger, hvor regeringen står på bagbenene i forhold til at hjælpe de ældre. Det er uforståeligt for Dansk Folkeparti. Vi har i vores ændringsforslag til finansloven gjort det klart, at vi mener, at man skal prioritere ældreområdet højere, man skal sikre den pleje, der er nødvendig, man skal sikre, at de ældre bl.a. på plejehjem, der i stigende grad bliver placeret udenfor – ikke udenfor, men væk fra den fornødne pleje – skal have den fornødne pleje.

Tidligere opererede Socialdemokratiet med såkaldte velfærdsrettigheder, hvor man ville definere bestemte rettigheder for de ældre. Vi kan konstatere i dag, at Socialdemokratiet nu modarbejder bestræbelserne på at sikre de ældre bedre vilkår. Det er altså ikke særlig rart at se, det er ærgerligt at se. Vi havde troet, der ville ske noget andet, hvis Socialdemokraterne fik regeringsmagten, for som det blev sagt af statsministeren, dengang man kæmpede for at få magten, var det noget med, at man valgte velfærd frem for skattelettelser. Vi kan bare se, at når det handler om ældreplejen, er de sidste 2 år med statsministeren i spidsen desværre gået den modsatte vej.

Kl. 13:28

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:28

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Det er fuldstændig rigtigt, at krisen har været hård ved Danmark. (*Munterhed*). Nu kan jeg mærke, at hr. Kristian Thulesen Dahl har talt sig varm, og det er lidt ærgerligt, at han ikke kan fortsætte. Hvad der er endnu mere ærgerligt er, at hr. Kristian Thulesen Dahls spor ender blindt for ham selv. For han taler varmt om alt det mere, vi skal gøre for de ældre, og alle de gode vilkår. Vi vil også gerne gøre mere for de ældre, og det er netop derfor, vi ikke arbejder med nulvækst i den offentlige sektor. For hvis man arbejder med nulvækst, bliver der færre penge til at gøre noget for bl.a. de ældre, ligesom der bliver færre penge til at gøre noget i forhold til sundheden. Derfor er det store spørgsmål, der står tilbage efter den her debat, selvfølgelig: Hvordan kan Dansk Folkeparti finde på at støtte hr. Lars Løkke Rasmussen som statsminister, når det er ham, der går ind for nulvækst, og når det er ham, der vil være garant for, at der bliver færre midler til bl.a. de ældre? (*Banken i bordene*).

Kl. 13:29

Formanden:

Tak til hr. Kristian Thulesen Dahl.

Så er det fru Johanne Schmidt-Nielsen som Enhedslistens partileder.

Kl. 13:29

Spm. nr. US 11

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Hr. Lars Løkke Rasmussen sagde tidligere, at han gerne ville hjælpe statsministeren med at genopfriske hukommelsen. Det kunne jo være, at hr. Lars Løkke Rasmussen skulle koncentrere sig lidt om sin egen hukommelse. Det var bare sådan et venligt råd.

Rundtomkring i Danmark har vi i de seneste år igangsat nogle meget omfattende bygge- og anlægsprojekter for danske skattekroner, og det forventer vi også at fortsætte i de kommende år. Desværre har vi bare igen og igen oplevet, at når de her byggeprojekter bliver ført ud i livet, bruger entreprenøren underfirmaer, der snyder i skat, og som hyrer underbetalt udenlandsk arbejdskraft. Det er et problem for de arbejdere, der bliver snydt, men det er jo altså også et problem for de danske lønmodtagere, som går rundt og mangler et arbejde, fordi de simpelt hen ikke kan konkurrere på de vilkår. Det er det, man kalder social dumping.

Derfor har Enhedslisten foreslået, at vi i forbindelse med finansloven aftaler, at alle offentlige kontrakter fremover skal indeholde såkaldte arbejdsklausuler med kædeansvar. Og det betyder altså, at når vi bruger skattekroner på at sætte et byggeri i gang eller på at hyre et rengøringsfirma til f.eks. at gøre rent på et hospital, så skal vi sikre os, at det arbejde, der bliver udført, bliver udført på danske lønog arbejdsvilkår, at der ikke bliver snydt, og at der er styr på det hele vejen ned igennem leverandørkæden.

Desværre har finansministeren været ude at sige, at det vil han ikke være med til, og han kom med den begrundelse, at det er skidt for konkurrenceevnen i Danmark. Jeg vil gerne spørge statsministeren, om statsministeren virkelig er enig i det synspunkt, altså at lovbestemte arbejdsklausuler med kædeansvar – det vil sige, at vi sikrer, at det arbejde, der bliver udført i Danmark for danske skattekroner, foregår på danske løn- og arbejdsvilkår – er et problem for den danske konkurrenceevne.

Kl. 13:31

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:31

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg er utrolig glad for, at fru Johanne Schmidt-Nielsen tager den her sag op, for det giver mig også lejlighed til at understrege alt det, vi har gjort i forhold til social dumping.

Vi havde i 10 år en VK-regering støttet af Dansk Folkeparti, som stort set intet gjorde i forhold til det her spørgsmål. Det har vi så mulighed for at gøre nu, og det har vi sammen gjort med de to finanslove, vi har gennemført. Det kan også være, at vi får mulighed for at gøre mere på social dumping-området med det her års finanslov.

Så jeg synes, vi har gjort rigtig meget. Vi har skærpet sanktionerne, kontrollen på arbejdspladserne er skærpet, det samarbejde, vi har mellem Arbejdstilsynet, SKAT og politiet, virker, og der siges hele vejen rundt, at det rent faktisk virker. Vi går til kamp mod falske virksomheder og i det hele taget det snyd og bedrag, som foregår visse steder på det danske arbejdsmarked – til gavn for danske lønmodtagere, til gavn for de udenlandske lønmodtagere, som måtte være her, men jo også til gavn for de lovlydige virksomheder, som er i Danmark, og som gerne vil følge de regler.

Så vi er optaget af social dumping og håber også, at vi kan være det fremadrettet, for vi synes, det er et meget vigtigt område.

Kl. 13:33

Formanden:

Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 13:33

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Altså, at der ikke er sket noget i de 10 år, hvor VKO sad på magten, er vi fuldstændig enige om, og det er et kæmpestort problem, at man er kommet så sent i gang.

Men jeg fik ikke noget svar på mit spørgsmål, som jo var, om statsministeren er enig med finansministeren, når finansministeren siger, at det er et problem for den danske konkurrenceevne, hvis vi sikrer, at de arbejdspladser, vi skaber for skattekroner, faktisk er nogle arbejdspladser, hvor arbejdet sker på danske løn- og arbejdsvilkår. Jeg må sige, at jeg ikke forstår, hvorfor regeringen er imod, at man indfører arbejdsklausuler og kædeansvar ved lov, dvs. sikrer, at

når stat, regioner og kommuner bruger skattekroner på f.eks. byggeprojekter, ved vi, at de arbejdspladser, der kommer ud af det, er arbejdspladser på danske løn- og arbejdsvilkår.

Nu sagde statsministeren tidligere i dag, at man skulle spørge sin borgmester, om borgmesteren vil beskytte borgerne mod social dumping. Jeg vil gerne spørge vores statsminister, om hun vil beskytte borgerne mod social dumping.

Kl. 13:34

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:34

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Det vil jeg meget gerne, og det er også derfor, regeringen har arbejdet målrettet på at bruge arbejdsklausuler, f.eks. i offentlige udbudskontrakter. Vi har jo besluttet, at statslige myndigheder, når vi udbyder store ting, skal bruge arbejdsklausuler. Det er en meget konkret måde at sikre på, at man går op imod social dumping, og det synes jeg vi skal være tilfredse med.

Det er rigtigt, at regeringen ikke mener, at vi skal lovgive om kædeansvar, og det er der mange forskellige årsager til. Der er mange ting på det danske arbejdsmarked, som vi ikke lovgiver om, men som vi netop lader være op til parterne, og som jeg har forstået det, gør man det her meget forskelligt i kommunerne. Der er nogle kommuner, som bruger arbejdsklausuler. Der er nogle, der har minimumskrav til, hvornår man bruger arbejdsklausuler. Man gør det meget forskelligt i kommunerne, og hvorfor ikke lade det være op til kommunerne selv at finde ud af, hvordan de vil gå i gang med den her opgave: Vil de bruge sociale klausuler, arbejdsklausuler eller muligvis kædeansvar?

Jeg har det godt med, og jeg har egentlig også indtryk af, at mange uden for disse tykke mure har det godt med, at det ikke er noget, vi lovgiver om, men noget, vi lader være op til de lokale myndigheder.

Kl. 13:35

Formanden:

Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 13:35

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Altså, jeg forstår stadig ikke, hvorfor Socialdemokraterne går ind for kædeansvar og arbejdsklausuler i de kommuner, hvor de får flertal eller bliver en del af et flertal, men ikke mener, at vi skal sikre, at der er styr på løn- og arbejdsvilkår alle steder i Danmark, hvor skattekroner bruges på f.eks. byggeprojekter. Vi går jo heller ikke ind for, at det er i den enkelte kommune, man må bestemme, om det er o.k. eksempelvis at køre over for rødt lys.

På finansloven afsætter man vældig mange penge til projekter som f.eks. nye supersygehuse. Er det ikke helt naturligt, at uanset om det er Venstre eller Socialdemokraterne, som sidder på formandsposten i en region og har lederskabet, så sikrer vi, når vi afsætter de penge her fra Christiansborg, at de arbejdspladser, der kommer ud af det, er arbejdspladser på danske løn- og arbejdsvilkår?

Som sagt mener statsministeren, at man i forbindelse med kommunalvalget skal spørge borgmesterkandidaten: Vil du være med til at lave arbejdsklausuler? Vil du være med til at sikre kædeansvar, så vi kan være sikre på, at arbejdspladserne kommer til at være på danske løn- og arbejdsvilkår? Vi sidder herinde og fordeler rigtig, rigtig mange penge til bl.a. byggeprojekter, så nu spørger jeg igen vores statsminister: Hvorfor vil statsministeren ikke sikre, at de arbejdspladser, vi sammen skaber, bliver på danske løn- og arbejdsvilkår?

Kl. 13:36 Kl. 13:39

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:36

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg vil sige til fru Johanne Schmidt-Nielsen, at det netop er det, vi har gjort, og vi har gjort det sammen. Finansministeren har stået i spidsen for en aftale med kommuner og regioner om, at arbejdsklausuler skal søges udbredt til alle kommunale og regionale udbudskontrakter inden for bygge- og anlægsarbejde. Det er da et konkret skridt for at anvende de her arbejdsklausuler. Vi er i dag en situation, hvor alle regioner bruger arbejdsklausuler, og så vidt jeg har fået oplyst, er der nu 73 kommuner, som bruger de her klausuler. Er det en god eller en dårlig ting? Det er bestemt en rigtig god ting. Er det noget, der er sket under denne regering sammen med Enhedslisten – ja eller nej? Det er selvfølgelig noget, der er sket under denne regering.

Så jeg må sige, at jeg ikke forstår beskyldningen om, at vi ikke skulle være optaget af det her spørgsmål. Vi er dybt optaget af det her spørgsmål. Det er derfor, vi nu skærper sanktionerne i forhold til ulovlig godstransport. Det er derfor, vi gerne vil gøre mere i forhold til social dumping og også har lagt op til det i vores finanslovsforslag. Så hvorfra kommer det her med, at regeringen ikke skulle være optaget af arbejdsklausuler eller social dumping i det hele taget? Jeg synes ikke, det har hjemme i virkeligheden.

Kl. 13:37

Formanden:

Foreløbig tak til fru Johanne Schmidt-Nielsen. Der bliver en omgang til om et øjeblik.

 $\mbox{S\normalfont\AA}$ er det hr. Anders Samuelsen som partileder for Liberal Alliance.

Kl. 13:38

Spm. nr. US 12

Anders Samuelsen (LA):

Tak for det. Man bliver jo ofte forundret og overrasket i det her hus. På stemningen ude på gangen osv. havde man på en eller anden måde forventet, at nu skulle man ned og opleve en statsminister i offensiven og en tidligere statsminister voldsomt i defensiven. Og så går der 2 minutter, og det hele er vendt på hovedet, fordi det går, som det plejer, nemlig at statsministeren nægter at svare på de spørgsmål, der bliver stillet. Fire gange i træk har statsministeren ikke villet svare på helt konkrete spørgsmål. Det er jeg sådan set lidt rystet over, og det sætter os vel også i den situation, at man må spørge, hvad man så egentlig skal med de her spørgetimer, hvis der ikke bliver svaret på det spørgsmål, der bliver stillet. Regeringen har åbenbart været på et eller andet retorikkursus og har fundet ud af, at det smarte er selv at slutte af med et spørgsmål. Men det er os, der spørger, og det er statsministeren, der skal svare.

I fredags behandlede Folketinget et beslutningsforslag om, at regeringen skulle betale for meget opkrævet boligskat tilbage til boligejerne for perioden helt tilbage fra 2003 og frem, fordi vi jo har fået konstateret, at der er blevet opkrævet forkert og i mange tilfælde for meget i boligskat. Vil regeringen arbejde for, at der kommer retfærdighed på det område, så boligejerne får de penge tilbage, de har betalt for meget i boligskat?

Kl. 13:39

Formanden:

Statsministeren.

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen der er ingen tvivl om, at borgerne skal have tillid til de ejendomsvurderinger, der er, og det er jo også derfor, at skatteministeren har reageret på en diskussion, som har været rejst, og som Rigsrevisionen har rejst, og som i øvrigt er et problem, der går lang tid tilbage. Skatteministeren præsenterede før efterårsferien et forslag til, hvordan regeringen kan genskabe tilliden til ejendomsvurderingerne. Det er helt afgørende, at der er tillid til ejendomsvurderingerne, og det taler vi nu med skatteministeren og partierne om og sikrer opbakning til den model eller andre modeller.

Kl. 13:40

Formanden:

Hr. Anders Samuelsen.

Kl. 13:40

Anders Samuelsen (LA):

Det er jo et spørgsmål om noget, der rækker fremad. Jeg håber, at alle de kloge kommentatorer, journalister og tilhørere rundtom i landet, der følger med her i dag, lægger mærke til, at der ikke er blevet svaret på hr. Lars Løkke Rasmussens spørgsmål, heller ikke på hr. Kristian Thulesen Dahls spørgsmål og nu heller ikke på mit spørgsmål. Mit spørgsmål gik helt konkret på, om regeringen vil arbejde for, at folk, som har betalt for meget i boligskat fra 2003 og fremefter, får deres penge tilbage – ja eller nej?

Kl. 13:40

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:40

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Nu har jeg opdaget, at det er en stor sport at sige, at man ikke svarer på spørgsmålene. Jeg svarer på masser af spørgsmål. Det tror jeg også man vil kunne se - jo, jo, det har jeg gjort. Jeg har svaret på masser af spørgsmål, men jeg er ikke sikker på, at de altid registreres.

Nu vil jeg forsøge at svare på det her spørgsmål, og det er: Vil boligejerne få pengene tilbage? Ja, nogle boligejere vil få penge tilbage. Det ligger jo netop også i den model, som skatteministeren har lagt frem, og som nu drøftes med partierne. Vi håber jo på i den her sag, at de partier, som også har været med til at administrere det her område, Venstreministre og VK-regeringen, også vil være med til at rydde op i den her sag. Så det enkle svar på hr. Anders Samuelsens spørgsmål er, at nogle boligejere vil få deres penge tilbage.

Kl. 13:41

Formanden:

Hr. Anders Samuelsen.

Kl. 13:41

Anders Samuelsen (LA):

Var det et svar? Der bliver overhovedet ikke svaret. Spørgsmålet var helt konkret. Nu prøver jeg igen. Kan vi få statsministeren til at sige: Ja, jeg vil arbejde for, og den her regering vil arbejde for, at boligejere, som har betalt for meget i skat fra 2003 og fremefter, vil få deres penge betalt tilbage? Det, statsministeren svarer lidt på, er, at ja, der er noget med, at vi forsøger at få ejendomsvurderingerne for 2013 suspenderet, og de kan måske så få en ny klageadgang osv. Det, jeg gerne vil høre om, er, om regeringen aktivt vil arbejde for, at de, der har betalt for meget fra 2003 og fremefter, ikke bare nogen, men alle, der har betalt for meget fra 2003 og fremefter, altså 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 og 2012, kan få deres penge tilbage – ja eller nej?

Kl. 13:42

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:42

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Nå, nu har jeg regnet hr. Anders Samuelsen ud og sikkert også andre. Når man ikke er tilfreds med svaret, er det ikke noget svar. Men jeg gav jo et svar. Jeg gav jo et svar, og det er, at der vil være nogle boligejere, der får pengene tilbage. Jeg tror ikke, at vi kommer det nærmere i dag, men det ændrer jo ikke ved, at fordi man ikke er tilfreds med svaret, så siger man, at der ikke er kommet noget svar. Men det er jo ikke helt rimeligt at konkludere på den måde.

Kl. 13:42

Formanden:

Tak til hr. Anders Samuelsen.

Så er det hr. Lars Barfoed som konservativ partileder.

Kl. 13:42

Spm. nr. US 13

Lars Barfoed (KF):

Det er jo en underholdende spørgetime, vi har her. Jeg sad før og tænkte på, at det kunne være, vi skulle prøve at indføre en ny slags spørgetime, for jeg har lagt mærke til, at statsministeren har en ubændig lyst til at spørge os andre om noget. Så det kunne være, vi skulle lave sådan nogle spørgetimer, hvor statsministeren fik lejlighed til at stille spørgsmål til os, og så kunne vi svare. Det kunne være interessant, for så kunne vi vel forvente, at statsministeren så ville svare i de spørgetimer, hvor det egentlig er meningen at statsministeren skal svare.

Jeg vil godt rejse nogle spørgsmål, der handler om familiernes tryghed og velstand, og familiernes evne til at klare sig selv. Det handler om tryghed i boligen, og det handler om tryghed på jobbet. Derfor vil jeg godt følge op på det, som statsministeren vist bare glemte at svare hr. Anders Samuelsen på for lidt siden: Finder statsministeren det tilfredsstillende, hvis der er boligejere, som tilbage fra 2003 har betalt for meget i skat og ikke får den skat, som de har betalt for meget, tilbage? Mener statsministeren, det ville være tilfredsstillende? Det må der kunne svares på.

Og så vil jeg gerne spørge statsministeren, om statsministeren og regeringen vil medvirke til, at vi nu sætter en stopper for den stigende grundskyld, mange boligejere oplever. Der er jo mange steder rundtomkring i kommunerne, hvor vi har set stigende vurderinger, som betyder, at boligejerne i mange år fremover kommer til at betale tusindvis af kroner mere i grundskyld, hvilket helt kan udhule familiernes økonomi.

De to spørgsmål, som handler om familiernes tryghed og om boligen, vil jeg gerne stille til statsministeren.

Kl. 13:43

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:44

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Først må jeg konstatere, at hr. Lars Barfoed konstaterer, at vi også gerne vil stille spørgsmål. Men der er utrolig mange spørgsmål, vi gerne vil stille til oppositionen. Vi synes, at politikken stritter i alle retninger, og vi synes sådan set ikke, der er særlig meget sammenhæng i det.

Jeg vil minde hr. Lars Barfoed om, at der sådan set er en fin debatform herinde, f.eks. det, der kaldes åbningsdebatten, hvor vi gerne vil have lejlighed til at stille spørgsmål til hr. Lars Løkke Rasmussen. Han bevæger sig bare meget sjældent op på Folketingets talerstol, så man kan stille spørgsmål. Men det ville da være utrolig velkomment, hvis det næste gang kunne lade sig gøre at få lov til at stille spørgsmål til hr. Lars Løkke Rasmussen som formand for det store oppositionsparti her i Danmark, ligesom det selvfølgelig var tilfældet før i tiden, da vi sad i opposition, og der blev stillet spørgsmål til mig. Vi mangler i Folketinget, at hr. Lars Løkke Rasmussen deltager.

I forhold til den konkrete sag vil jeg sige, at der jo ikke er nogen tvivl om, at borgerne skal have tryghed i forhold til de ejendomsvurderinger, der er lavet. Og det er også derfor, det er så ærgerligt, at man i mange år tilbage ikke har været tilstrækkelig agtpågivende i forhold til de her ejendomsvurderinger. Da hr. Lars Barfoed selv sad i regering med skiftende Venstreministre, så det ikke ud til, at det var det, man var mest optaget af.

Jeg kan forstå, at hr. Kristian Jensen også har sagt undskyld for det, og når man siger undskyld, må der jo trods alt være noget at undskylde. Så der er ikke nogen, der er mere optaget af, at der skal være tryghed for boligejerne, og det er også det, vi er ved at etablere

Kl. 13:45

Formanden:

Hr. Lars Barfoed.

Kl. 13:45

Lars Barfoed (KF):

Jeg må bare konstatere, at jeg stillede to konkrete spørgsmål om boligejernes tryghed, og at jeg ikke fik svar på nogen af de spørgsmål.

Så vil jeg forsøge mig på et andet felt, som også handler om tryghed for familierne, nemlig tryghed i forhold til jobbet. Vi har jo også haft diskussionen her i Folketingssalen om det der med, at det skal kunne betale sig at arbejde og betale sig at gøre en ekstra indsats. Det er et meget vigtigt indsatsområde, som vi skal forfølge i den kommende tid. Men der er jo også en anden side af den mønt, og den handler om, at det skal kunne betale sig at investere i flere jobs. For det skal kunne betale sig at tage et job, men det skal også kunne betale sig for private virksomheder at skabe jobs. Og der må vi desværre konstatere, at udlandet i stigende grad ser bort fra Danmark, når der skal investeres. Vi har flere investeringer ud af landet end ind i landet, og vi kan se, at landene omkring os, bl.a. Sverige, får langt flere udenlandske investeringer i deres virksomheder, end vi får i Danmark.

Nu, hvor der forhandles finanslov, har vi jo lejlighed til at tage fat på nogle af de ting. For der er jo et åbent vindue nu til f.eks. at indføre bedre afskrivningsregler for virksomhederne og til på andre områder sikre et bedre investeringsklima. Og derfor vil jeg spørge statsministeren: Vil regeringen være parat til nu at lave en finanslovaftale med bl.a. Det Konservative Folkeparti, der betyder, at vi kan få flere investeringer i danske arbejdspladser, f.eks. ved at fremrykke nogle af de elementer, som vi aftalte i foråret, men som finansministeren dengang sagde til os der ikke var råd til før i 2015? Men nu har man jo fundet pengene, for der er mindst et par milliarder kroner i finanslovforslaget i reserver, som vi kunne bruge netop til at skabe flere jobs i private virksomheder.

Kl. 13:47

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:47

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen jeg har godt lagt mærke til, at man i blå blok for en gangs skyld har formået at blive enige om noget – det er jo altid frisk – og at man har fremsat et beslutningsforslag om det her med at fremrykke de skattelettelser, som vi jo var enige om i foråret. Og det er det første, jeg gerne vil sige: Vi var jo enige om en meget stor vækstpakke, en vækstpakke, som indeholder afdragslettelser, skattelettelser, mere voksen- og efteruddannelse – alt sammen gode ting, som sikrer investeringer og sikrer arbejdspladser fremadrettet.

Så er det, man må spørge: Gør det så den store forskel at fremrykke de her skattelettelser? Jeg tror, det sidste, som danskerne og dansk erhvervsliv har brug for, er, at man eksperimenterer med den økonomiske politik. Og jeg tror ærlig talt ikke, det gør den store forskel, om man har skattelettelserne i år eller næste år. Det, som virksomhederne har brug for at vide, er, at der er forudsigelighed i vores økonomiske politik, og det er jo lige præcis det, regeringen står for: en forudsigelighed, som sikrer, at virksomhederne ved, hvad de kan regne med. For det er lige præcis det, der skal til for at skabe investeringer og arbejdspladser i Danmark.

Kl. 13:48

Formanden:

Hr. Lars Barfoed.

Kl. 13:48

Lars Barfoed (KF):

Bekymrer det slet ikke statsministeren, at alle prognoser viser, at vi vil have en betydelig lavere vækst i dansk økonomi frem mod 2030, end man vil i stort set alle andre OECD-lande? Bekymrer det slet ikke statsministeren, at man kan se, at investeringer i stigende grad går til landene omkring os i stedet for at gå til investeringer i danske virksomheder? Får statsministeren slet ikke den tanke, at så skulle vi måske gøre noget for, at det bedre kan betale sig at investere i danske virksomheder? Og hvis vi har pengene nu til f.eks. at give mindre virksomheder bedre momskredittider, hvis vi har pengene nu til at forbedre afskrivningsmulighederne for investeringerne i virksomhederne, så ville det nok få flere til at investere i danske virksomheder, og så kunne vi skabe flere jobs i Danmark, så flere danskere kan være trygge ved det job, de har i den private virksomhed, de er ansat i, og så flere af dem, som er ledige – og dem er der jo desværre blevet flere af – kan få et job.

Ville det ikke være det vigtigste at gøre nu, hvor der i forbindelse med finansloven er penge at bruge til det?

Kl. 13:49

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:49

${\bf Statsministeren}\ (Helle\ Thorning\text{-}Schmidt):$

Det er jo klart, at det bekymrer os, om Danmark på lang sigt kan være så velstående, som vi gerne vil være. For det er jo vores velstand, som dybest set skal betale for den velfærd, vi gerne vil have. Det bekymrer regeringen dybt, og det er jo også derfor, at vi i modsætning til, hvad Det Konservative Folkeparti kunne præstere i 10 år, har sat selskabsskatten markant ned, er ved at gennemføre en meget stor vækstplan, som både sætter skatter og afgifter ned, og så i øvrigt gennemfører en skattereform, som også sænker skatten for helt almindelige lønmodtagere.

Vi snakker ikke bare om de her udfordringer, vi reagerer faktisk også på dem og handler i forhold til dem. Så jo, det bekymrer os, og vi er i gang med at løse det.

Kl. 13:50

Formanden:

Tak til hr. Lars Barfoed.

Så er der en sidste ekstra runde til fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 13:50

Spm. nr. US 14

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg må starte med at sige, at jeg jo synes, det er en skam, at jeg ikke kunne få et svar på det, synes jeg, meget simple spørgsmål, nemlig om statsministeren er enig med finansministeren i, at det er godt for den danske konkurrenceevne at acceptere, at der er firmaer, som snyder og underbetaler deres arbejdere her i Danmark.

Men det, jeg vil bruge anden runde på, er spørgsmålet om skattesnyd. For de seneste par uger har vi på DR mandag efter mandag kunnet se, hvordan pæne danske advokater og store danske banker rådgiver og hjælper borgere og firmaer med at slippe for at betale skat her i landet ved hjælp af skattely. Jeg synes jo, at det der med at snyde fællesskabet er uacceptabelt, uanset hvilket samfundslag det foregår i. Jeg synes alligevel, at det støder mig ekstra meget, når der er tale om mennesker, som i den grad har deres på det tørre; når grådigheden kommer fra mennesker, der i forvejen lever på 1. klasse.

Derfor vil jeg gerne spørge statsministeren, hvad statsministeren og regeringen vil gøre for at komme det her milliardtyveri fra fælleskassen til livs.

Kl. 13:51

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:52

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg er sådan set meget enig i, at nogle af de sager, vi har hørt om, vækker forargelse. Jeg kan sagtens forstå, at mange mennesker har det sådan. Derfor tror jeg også på det, skatteministeren allerede har gjort, og han har, så vidt jeg forstår, bedt SKAT om at følge det her tæt og tage affære, hvis de mener, der er noget, der skal undersøges nærmere. Og så kunne man jo også godt bede organisationerne i de her brancher, advokater, revisorer og bankerne selv, om, at de klart signalerer, at man ikke rådgiver om skattesnyd i Danmark. Jeg synes, det ville være befriende for os alle sammen, hvis de gik ud og tog et standpunkt i de her sager og sagde det meget tydeligt.

Kl. 13:52

Formanden:

Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 13:52

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Det er jo en fin nok idé at bede bankerne om at holde op med at rådgive i snyd, kan man sige. Men hvad vil statsministeren gøre ved det faktum, at vi uge efter uge på DR kan se advokater, revisorer og bankfolk, der sådan fuldstændig uden at få sved på panden tjener kassen på at rådgive om skatteunddragelse? Samtidig oplever vi bagmandspolitiets chef sige, at der faktisk ikke er blevet dømt en eneste rådgiver det seneste årti. Mener statsministeren ikke, det er på tide, at vi ser på, om straffene i forhold til rådgivning i skattesnyd her i Danmark er hårde nok?

Kl. 13:52

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:53

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg synes, det er lidt sjovt. På det her område vil man gerne skærpe straffene, men på alle andre områder, hvor nogle gerne vil skærpe straffene, er Enhedslisten imod. Men lad nu det ligge. Altså, jeg synes jo, det er meget væsentligt, at regeringen hele tiden overvejer, om der kan gøres mere, og hvordan vi kan kontrollere i forhold til skattesnyd. Hvis der i det samarbejde, der er mellem bagmandspoli-

tiet og andre myndigheder og SKAT, er yderligere, man kan gøre der, så er det da relevant at kigge på det her spørgsmål. Der er jo allerede muligheder også inden for straffeloven for at gøre noget i de her sager. Men som jeg også har set i medierne, ønsker Enhedslisten at bringe det her op i finanslovsforhandlingerne, og jeg synes egentlig, at det er det rigtigste sted at diskutere det.

Kl. 13:54

Formanden:

Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 13:54

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Statsministeren har fuldstændig ret i, at vi i Enhedslisten går ind for hårde straffe på det her område, og det gør vi, fordi vi ved, det virker, altså fordi man her har at gøre med mennesker, der sidder og planlægger og regner på, om det kan betale sig at snyde fællesskabet. Som sagt er det mennesker, som i forvejen flyver på første klasse, og hvad ved jeg, der sidder og regner på: Kan det betale sig at snyde fællesskabet? Derfor synes jeg i den grad, at det giver mening at skærpe straffene på det her område. Jeg er glad for at høre, at statsministeren ikke fejer det fuldstændig af bordet.

Jeg kunne godt tænke mig at stille et spørgsmål. Vi har hørt en rådgiver fra Jyske Bank i Schweiz fortælle om, hvordan man kan gemme sig bag anonyme kreditkort, og det er, så vidt jeg husker, 5 år siden, at man første gang afslørede, at Jyske Bank havde gang i sådan noget, ikke? I dag kan f.eks. en advokat eller en revisor, der hjælper med skatteunddragelse, kun dømmes efter de generelle bestemmelser om medvirken. Mener statsministeren ikke, at rådgivning om skatteunddragelse i sig selv bør være strafbart, altså helt på samme måde, som at hæleren er lige så skyldig som stjæleren? Vil statsministeren være med til at se på det?

Kl. 13:55

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:55

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Men der er jo allerede muligheder for, at man kan strafforfølge personer, som rådgiver andre om ulovlige skattekonstruktioner. De regler er der jo allerede, og jeg skal ikke kunne sige, om man kan gøre mere. Det er jo også netop det, som skatteministeren nu kigger på. Altså, han har jo bedt SKAT om at følge de her sager tæt og tage affære, hvis de mener, at der er noget, som kan undersøges nærmere, eller som man kan gøre yderligere ved. Jeg mener, at der er rammer for at forfølge de her personer lovgivningsmæssigt, og hvis det er noget, Enhedslisten ønsker at bringe op i finanslovsforhandlingerne, så vil jeg opfordre til, at man tager diskussionen dér; det er det rigtige sted.

Kl. 13:56

Formanden:

Tak til fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Spørgetimen er afsluttet og på mirakuløs vis før tiden.

Kl. 13:56 Afstemning

Formanden:

I dag er der følgende anmeldelse:

Pernille Skipper (EL) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 8 om overvågning af danske borgere m.v. (Vil ministrene redegøre for, hvorvidt USAs efterretningstjeneste NSA eller andre USA-efterretningstjenester foretager overvågning af danske borgere, virksomheder og politikere, for lovligheden heraf efter dansk lov og for, om regeringen vil tage skridt til at undersøge disse spørgsmål nærmere?)

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Med Tingets samtykke og efter ønske fra forslagsstillerne foreslår jeg, at beslutningsforslag nr. B 1 om forskning og efteruddannelse inden for grundskolens fag henvises til direkte udvalgsbehandling i Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræder for medlem af Folketinget Sophie Hæstorp Andersen (S).

Kl. 13:57

Formanden:

Medlem af Folketinget Sophie Hæstorp Andersen har søgt orlov fra og med den 5. november 2013 efter forretningsordenens § 41, stk. 3, litra c.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse. Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Sophie Hæstorp Andersen (S).

Kl. 13:57

Formanden:

For Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Socialdemokratiet i Københavns Omegns Storkreds Jeppe Bruus godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 5. november 2013 i anledning af Sophie Hæstorp Andersens orlov.

Er der nogen, der ønsker ordet?

Det er der ikke, så går vi til afstemning.

Kl. 13:58

Formanden:

Der stemmes om udvalgets indstilling, og der kan stemmes nu. Afstemningen slutter.

Indstillingen er enstemmigt vedtaget med 101 stemme.

[For stemte 101 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Så holder jeg vejret et øjeblik, så alle dem, der gerne vil føre samtaler, kan lægge dem udenfor.

Der er endnu et par samtaler, der godt kan dæmpes eller lægges udenfor.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om autorisation af virksomheder på el-, vvs- og kloakinstallationsområdet.

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen). (Fremsættelse 09.10.2013).

Kl. 13:59

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Kim Andersen som Venstres ordfører.

Kl. 13:59

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Tak for ordet. Det her forslag fra erhvervsministeren, L 35, om en ændring af autorisationsordningerne for virksomheder, der beskæftiger sig med el-, vvs- og kloakinstallationsområdet, tager sigte på at opnå nogle konkurrence- og produktivitetsfordele, jævnfør regeringens konkurrenceudspil. Det vil vi i og for sig gerne kvittere for. Det er nogle positive intentioner og hensigter, regeringen her har. Vi er med på, at vi skal effektivisere, vi skal øge konkurrencekraften inden for alle tænkelige sektorer og her også inden for de autoriserede håndværk. Vi er med på, at vi virkelig skal gøre en kraftanstrengelse i de her år for at forøge produktiviteten i vores samfund, og det gælder naturligvis også inden for et område som det her.

Vi er også med på, at det kan være meget hensigtsmæssigt at samle reglerne på autorisationsområdet inden for disse fag i én lovgivning. Det vil være med til at øge overskueligheden, og det vil være med til at lette administrationen af ordningerne. Vi synes også, der er nogle positive ting i det nye princip med delautorisationer, som kan være med til at smidiggøre nogle faggrænser, være med til at lette nogle arbejdsgange inden for de her fag i såvel små byggeopgaver som større projekter. Så langt, så godt.

Vi har altså også nogle betænkeligheder, som det nok forstås allerede. Vi vil gerne holde fast i, at en grundpille i autorisationsordningerne er den autoriserede person eller, som det kaldes i forslaget, den fagligt ansvarlige. Det er en person, som ikke bare skal stå inde for sit eget arbejdes kvalitet, men også inde for ofte mange medarbejderes arbejde og i nogle tilfælde i meget store byggeprojekter. Det er vigtigt, at den faglige person har de nødvendige kvalifikationer, og det er også vigtigt, at den ansvarlige fagperson har de nødvendige beføjelser i den enkelte virksomhed. Vi står derfor lidt undrende over for, at ministeren foreslår at ophæve de eksisterende krav om ledelsesmæssige beføjelser. Det er for os at se en vigtig ting i den her sammenhæng.

Med hensyn til delautorisationer er vi som sagt med på, at der er nyskabende ting i forslaget, som er interessante, men det er altså også uhyre vigtigt, at vi sørger for, at man ikke, bare fordi man er delautoriseret, er sådan i anden klasse, hvad angår det faglige niveau. Man skal være lige så dygtig, som hvis man havde en fuld autorisati-

on. Det er også vigtigt, at vi med delautorisationer ikke er med til at sænke de egentlige faglige niveauer. Og man skal også huske, at selv om man har en delautorisation, skal man være klædt på til at lede et arbejde på en byggeplads – ikke bare selv at udføre det.

Vi skal også sikre, at vi kan afgrænse tingene, at der er et reelt marked, at der er en volumen, og at det er af en fortsættende karakter. Vi skal også sikre, at forbrugerne ikke bliver ofre i diskussionen om, hvem der har et ansvar. Der er kommet rigtig mange kritiske høringssvar til det her lovforslag. Vi har brug for at gå i dybden med dem på dette meget tekniske og specifikke område.

Vi har også hensynet til tilgrænsende lovgivningskomplekser inden for forbrugerinteresser og forsikringsselskaber at tage, og i det hele taget er der nogle gråzoner, som vi skal have defineret. Vi skal have lavet nogle rigtige grænsedragninger.

Vi kan derfor ikke støtte forslaget på det foreliggende grundlag, men vi er indstillet på at indgå i en konstruktiv forhandling og dialog med ministeren med henblik på at nå en løsning, som fremmer de positive intentioner, som jeg indledningsvis nævnte. Jeg tror, det kunne være yderst fornuftigt, om vi startede med at lave en offentlig høring i regi af Folketingets Erhvervsudvalg, hvor vi fik sat de kompetente og faglige personer sammen og fik stillet en masse kritiske spørgsmål til dem og i det hele taget fik dissekeret det her meget nuancerede forslag, som ministeren har fremsat. Så derfor er vi på det foreliggende grundlag ikke umiddelbart positive, men vi er indstillet på at indgå i en dialog, med henblik på at vi kan opnå, at de gode intentioner sker fyldest, uden at der er nogen, der lider skade.

Kl. 14:05

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger. Eller der er måske kun en? Jeg kan se, at hr. Christian Juhl står på listen, men jeg kan ikke se hr. Christian Juhl. Så er det hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning. At det er hr. Finn Sørensen, er jeg med på, men hr. Christian Juhl kan jeg ikke se nogen steder, selv om han også var anmeldt. En kort bemærkning til hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:05

Finn Sørensen (EL):

Jeg synes også, det ville være synd, hvis han lige skulle kaste sig ud i det her – uforberedt i hvert fald. Men tak til ordføreren og tak til formanden.

Jeg har noteret mig, at der ikke er en umiddelbar tilslutning fra Venstres ordfører til det her forslag; det synes jeg er positivt og interessant. Det vender jeg tilbage til i min egen ordførertale. Men jeg vil gerne lige have afklaret, hvad det er for nogle mål, Venstres ordfører vil forfølge i de videre forhandlinger.

Der er to helt konkrete spørgsmål, nemlig: Er ordføreren tilhænger af det princip om delautorisation, der beskrives? Så kan der være synspunkter om, at der måske skal skrues lidt på det, og det vil jeg gerne høre lidt om. Men er man tilhænger af det princip? Det var det ene spørgsmål. Det andet spørgsmål er: Er man tilhænger af forslaget om at afskaffe den personlige autorisation?

K1 14:06

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:06

Kim Andersen (V):

Altså, overordnet set vil jeg sige – og vi er jo ved en første behandling, hvad spørgeren også er helt opmærksom på – at vi ønsker at anstrenge os for, at der ikke bliver gået på kompromis med sikkerheden, hverken for forbrugerne eller for de håndværkere, som skal udføre arbejdet. Vi ønsker også at sikre os, at der hele vejen igennem

er et højt fagligt niveau i forhold til arbejdet, der udføres, og i forhold til de faglige uddannelser.

Så har jeg i øvrigt tilkendegivet, at der er nogle intentioner i det her forslag, som vi er meget positive over for. Jeg har også rakt hånden frem til en drøftelse og lægger op til, at vi i Folketingets Erhvervsudvalg får arrangeret en offentlig høring om forslaget. Og så synes jeg, at det med den tilgang til tingene ville være forkert på nuværende tidspunkt at lægge sig helt bestemt fast på konkrete specifikationer i forslaget.

Der er nogle ting, vi er bekymrede over; der er nogle andre ting, vi er positive over for. Og så tager vi den derfra fra Venstres side.

Kl. 14:07

Formanden:

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:07

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren. Jamen det er også forståeligt nok; vi skal jo alle sammen ind og arbejde med det og se, om vi kan dreje det i den retning, vi selv synes er den rigtige. Jeg synes bare, det kunne være meget godt med sådan en principiel udmelding, sådan at vi lige kan få en fornemmelse af, hvor ordføreren bevæger sig hen, altså om man principielt synes, det er en god idé med delautorisation, og om man principielt synes, det er godt – som det vil ske med forslaget her – at man afskaffer den personlige autorisation. Det synes jeg da godt man kunne sige noget om. I øvrigt vil jeg da gerne kvittere for ordførerens forslag om en høring i regi af udvalget.

Kl. 14:08

Formanden:

Hr. Joachim B. Olsen for en kort bemærkning. Undskyld, hr. Kim Andersen, værsgo.

Kl. 14:08

Kim Andersen (V):

Altså, jeg synes i og for sig, vil jeg sige til hr. Finn Sørensen, at jeg har nuanceret vores stillingtagen på nuværende tidspunkt til forslaget. Og jeg vil gerne understrege, at vi synes, der er nogle positive tanker i forslaget i forhold til delautorisationer. Så meget principielt vil jeg gerne tilkendegive her – igen. Ja, så var det den næste, hr. formand.

Kl. 14:09

Formanden:

Så er det hr. Joachim B. Olsen for en kort bemærkning.

Kl. 14:09

Joachim B. Olsen (LA):

Undskyld, hr. formand. Jeg er lidt forundret over, at man er imod det her lovforslag, så jeg vil gerne spørge Venstre: Når man sådan samlet set som et liberalt parti vurderer det her lovforslag, hvordan kan man så komme til den konklusion, at det her lovforslag trækker i den forkerte retning? Jeg går ud fra, at man som liberalt parti ønsker et mere liberalt samfund, og derfor vil jeg gerne have uddybet, hvorfor man mener, at det her skulle gøre det danske samfund mindre liberalt. Altså hvordan kan det, at flere mennesker får adgang til at udføre arbejde, som på grund af nogle privilegier, som er givet fra staten, og som betyder, at det er nogle bestemte mennesker, som skal være autoriseret, gøre Danmark mindre liberalt?

Kl. 14:10

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:10

Kim Andersen (V):

Nu synes jeg, at spørgeren fra Liberal Alliance skulle begynde med at høre efter, hvad det rent faktisk er, jeg siger. Jeg taler ikke om et mere eller mindre liberalt Danmark – jeg svinger mig i det hele taget ikke op i de luftlag, som spørgeren her forsøger at gøre. Jeg har en meget pragmatisk tilgang til det, og jeg har jo også udtrykt, at vi er positive over for at forhandle det her videre med henblik på at nå et fornuftigt resultat.

Men vi skal jo passe på. Der er jo noget her i livet, der har med kortsigtede gevinster at gøre, og så er der noget, der er mere langsigtet. Sikkerheden er jo vigtig, og det har noget med det langsigtede at gøre. Det kan godt være, at man somme tider kan opnå en kortsigtet gevinst ved at gå på kompromis med sikkerheden på den korte bane, men hvad så med det længere sigte? Så fortoner det sig nok lidt, tror jeg.

Ligesådan har vi noget her, som vi i Danmark skal være rigtig stolte over, nemlig vores faglige uddannelser og de faglige niveauer. Der skal vi være sikre på, hvad vi gør ved dem, når vi behandler et område som det her og vedtager nye regler, at vi ikke kommer til på den lange bane at devaluere de faglige håndværkeruddannelser, for de er et vældig stort aktiv for vores land, er jeg overbevist om, og de er forudsætningen for, at vi kan have et højt sikkerhedsniveau.

Så der er lidt nuancer, som har med lidt finere dele at gøre, end om vi går et mere eller mindre liberalt Danmark i møde. Vi skal forbedre konkurrencekraften og produktiviteten, men vi skal også sørge for sikkerheden både for forbrugerne og for de medarbejdere, der installerer tingene i vores huse.

Kl. 14:11

Formanden:

Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 14:11

Joachim B. Olsen (LA):

Det tror jeg ikke der er nogen der er uenig i, altså at sikkerhed er vigtigt. Jeg synes bare, at når man læser de forskellige høringssvar, er det jo sådan, at de, som – for at sige det ligeud – måske kunne frygte, at der kom lidt mere konkurrence, selvfølgelig ikke bruger det som argument, de bruger selvfølgelig forbrugersikkerhed, sikkerhed generelt osv., og det ville jeg da også selv gøre.

Jeg synes, at det er lidt ærgerligt, at Venstre lader sig købe så let med sådan nogle argumenter, og det overrasker mig en del. Man må forvente, at når man laver et lovforslag, hvor man delvis liberaliserer nogle ting, så vil de, der er imod det, fordi de kommer til at opleve en lidt øget konkurrence, selvfølgelig bruge argumenter som sikkerhed osv. Sådan er det, hver eneste gang man prøver at liberalisere, og der overrasker det mig lidt, at et liberalt parti falder så let for de argumenter.

Kl. 14:12

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:12

Kim Andersen (V):

Vi lader os ikke købe, og vi falder ikke for nogen bestemte argumenter, men ordføreren fra Liberal Alliance skal lade være med at lægge mig nogle ord og motiver i munden, som jeg ikke har givet udtryk for. Jeg har forsøgt i min ordførertale at nuancere vores tilgang til det her lovforslag fra erhvervsministeren. Det er mit fromme håb, at erhvervsministeren kvitterer i den ånd, som min ordførertale er holdt, og at vi så kommer i nogle fornuftige, konstruktive forhandlinger, som fører til et resultat, som både forener sikkerheden og det

faglige niveau og ønskerne om en produktivitetsforbedring. Jeg tror, det kan lade sig gøre.

Kl. 14:13

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Så er det hr. Benny Engelbrecht som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 14:13

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Det lovforslag, vi står med her, har til formål at sikre, at installationer på el-, vvs- og kloakområdet udføres og serviceres korrekt af hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø. Forslaget er en del af regeringens konkurrencepolitiske udspil, som har til formål at skabe en mere moderne og fremtidssikret autorisationsordning med mindre detailregulering af virksomhederne, og samtidig skal forslaget sikre større konkurrence – det er alt sammen positivt.

Der foreslås indført en ny, fælles autorisationsordning på el-, vvs- og kloakinstallationsområdet, og at egenkontrolsystemet på området bliver fælles for alle virksomheder på området, der har autorisation. Virksomhederne vil med forslaget opleve en væsentlig lettelse af de administrative byrder som følge af en markant reduktion i antallet af de krav, der stilles til egenkontrolsystemet.

Som et alternativ til den fulde autorisation foreslås det, at der indføres delautorisationer inden for en meget afgrænset del af el- og vvs-autorisationsområdet. Det vil betyde, at flere virksomheder fremover kan udføre totalopgaver for forbrugeren.

Formålet med delautorisationer er at skabe grundlag for nye markeder, øge produktiviteten og sikre større konkurrence. På nuværende tidspunkt er der foreslået tre nye delautorisationer, og det er el i boliger, vand og afløb i boliger, og endelig solcelleinstallation.

Det vil være erhvervs- og vækstministeren, der fastsætter disse delautorisationer, og det sikrer en fleksibilitet i ordningen. Der vil kunne udvikles nye delautorisationer, efterhånden som der opstår nye forretningsmuligheder, hvor en delautorisation kan give øget konkurrence.

De hensyn, der kan begrunde ny delautorisationer, kan være et af følgende: Enten at der viser sig et forretningspotentiale for visse typer af virksomheder for at få adgang til at udføre bestemte autorisationskrævende opgaver som en naturlig forlængelse af den eksisterende forretning. Eller at der udvikles nye produkter, som ikke findes i dag, og at disse produkter skaber behov for nye delautorisationer, fordi produkterne ikke klart falder inden for et bestemt kompetenceområde.

Det er vigtigt at understrege, at for at få en delautorisation skal virksomheden opfylde de samme krav, som den virksomhed, der har en fuld autorisation.

Det er også vigtigt at understrege, at der altså ikke ændres på sikkerhedsniveauet. Det eksisterende høje sikkerhedsniveau er baseret på tre grundlæggende krav til virksomhederne, som lovforslaget ikke ændrer ved. Heller ikke for de virksomheder der får delautorisationer.

De krav, som alle virksomheder skal opfylde, er for det første kravet om, at de rette kompetencer er i virksomheden. For det andet kravet om egenkontrol, og det tredje og sidste punkt er, at der er krav om, at der skal være en uvildig tredjepartskontrol af egenkontrolsystemet.

Lovforslaget vil medføre, at flere virksomheder fremover vil kunne udføre totalløsninger for forbrugeren. Det kan betyde færre arbejdsskift, mindre spild og bedre mulighed for lavere forbrugerpriser. Det øger med andre ord produktiviteten, og på den måde kan lovforslaget hjælpe med at løse de udfordringer, som installationsbranchen selv har identificeret.

Ønsker man at være fagligt ansvarlig i en fuldt autoriseret virksomhed, vil man skulle uddanne sig via de eksisterende installatøruddannelser. Derudover skal man bestå en autorisationsprøve. En fagligt ansvarlig i en virksomhed med delautorisationer skal have præcis de samme kompetencer, som en fagligt ansvarlig i en fuldt autoriseret virksomhed inden for et afgrænset område, f.eks. el i boligen.

Der skal udformes nye uddannelsesforløb, der er målrettet de tre nye delautorisationsområder, og Erhvervs- og Vækstministeriet er i den forbindelse allerede i dialog med Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte og med repræsentanter for erhvervsakademierne, der skal udbyde de nye uddannelser.

En række af de erhvervsakademier, der i dag udbyder de eksisterende installatøruddannelser, har udtrykt, at de ser et stort potentiale i de nye uddannelsesforløb på området, og at de er interesserede i at udbyde dem. Akademierne har beskrevet indhold og omfang af de tre understøttede uddannelsesforløb, der svarer til mellem 30 og 40 ECTS-point. Som bekendt svarer 60 ECTS-point til et fuldt studieår, 30 point til et semester – for at sætte det i relation.

Medarbejdere, der ønsker at supplere deres kompetencer, skal med andre ord påregne et substantielt studieforløb for at opnå tilstrækkelig viden. Forløbene imødekommer både de krav, der stilles på autorisationsområdet og de krav, erhvervsakademierne skal opfylde, når det gælder de studerendes læringsmål.

Med disse ord skal jeg meddele, at Socialdemokraterne kan støtte det fremsatte lovforslag.

Kl. 14:18

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Hans Kristian Skibby som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 14:19

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Når det gælder de her autorisationsordninger, er de i dag forbundet med en relativt høj grad af troværdighed, og de danske forbrugere, de folk, der eksempelvis prøver at bygge nyt hus eller på anden måde stifter bekendtskab med boligrenovering i større skala, har selvfølgelig behov for, at de håndværkere, der kommer i deres hjem, gør deres arbejde professionelt, godt og hæderligt. Der er en stor grad af troværdighed forbundet med de her arbejdsområder i dag. Det er selvfølgelig bl.a. på grund af, at vi har den her autorisationsordning, at vores håndværkere, vores virksomhedsledere inden for håndværksfagene kan vælge at blive autoriserede og dermed selvfølgelig skal overholde alle de regler og lovkrav, der er forbundet med det, og det giver så alt i alt en høj grad af sikkerhed for forbrugerne.

I det her forslag, der er fremlagt af ministeren, mener vi i Dansk Folkeparti, at det måske er et skridt frem på nogle områder, men til gengæld to skridt tilbage på andre områder. Som Parcelhusejernes Landsforening selv siger i deres høringssvar, er det jo desværre med til at skabe mere uklarhed end klarhed om det her med, hvilke rettigheder og pligter man har, hvis man er forbruger og ønsker at afgive en ordre til en autoriseret håndværker på de her brancheområder. Det kan være problemer med pådragelse af ansvar, det kan være problemer med forsikringssager ved byggesjusk, hvor der måske har været flere forskellige delentreprenører inde med forskellige delaftaler. Det betyder så, at det kan være svært for den enkelte forbruger, den enkelte kunde, at finde ud af, hvad man har af rettigheder. Der er det altså godt med det, vi har i dag, som er en helautorisation, og som betyder, at når man har en håndværker inde, så skal vedkommende kunne det hele.

Det her lovforslag vil gøre op med den gode og velfungerende ordning, som vi kender i dag. En anden problematik, som jeg også synes er væsentlig at fremhæve, er, at hvis vi kigger på de danske håndværksfag, så ser vi, at siden østaftalen blev indgået i 2004 og frem til nu, kan vi se med det blinde øje, havde jeg nær sagt, at det er galt mange steder inden for håndværksfagene, primært med tømrere og murere, hvor vi kan se, at der er mange østarbejdere, der tager til Danmark og går ind på både godt og også nogle gange ondt og begiver sig ud i de her boligrenoveringer i Danmark.

Med netop de tre områder el, vvs og kloak, hvor vi har en autorisationsordning, er det faktisk sådan, at vi kan se, at de her østeuropæiske virksomheder ikke med så stor en lethed og tilgængelighed har kunnet vinde indpas på det danske arbejdsmarked. Det synes vi faktisk i Dansk Folkeparti er rigtig godt at man ikke har kunnet, og vi tror faktisk, at hvis den her lov bliver virkelighed, vil det gøre det nemmere for udenlandske virksomheder at komme ind på de her arbejdsområder i Danmark med udenlandsk arbejdskraft i stedet for dansk, og det vil vi ikke være særlig glade for.

Dansk Folkeparti mener også, at lovforslaget er med til at udvande de håndværksuddannelser, som vi har i Danmark, og det mener vi også er en forkert vej at gå. Vi er faktisk kendetegnet ved at have en høj troværdighed og et højt uddannelsesniveau i vores håndværksfag, og det skal vi blive ved med. Og de her autorisationsordninger er virkelig gode, for de gør, at de virksomheder, der får en autorisation, skal overholde de spilleregler og de uddannelsesregler, som ligger til grund for, at de har fået den. Det er desværre noget af det, som i min optik vil gå den forkerte vej, og derfor mener vi, at der på mange områder er tale om et tilbageskridt både med hensyn til arbejdsmarkedsområdet og kunderne, borgerne, dem, der står og skal have renoveret eller bygget et nyt parcelhus.

Så på det foreliggende grundlag kan vi ikke støtte lovforslaget.

Kl. 14:23

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Hr. Andreas Steenberg som radikal ordfører.

Kl. 14:23

(Ordfører)

Andreas Steenberg (RV):

Danmark har ondt i produktivitetsvæksten. Det betyder, at vi over tid vil få lave reallønsstigninger, som vil udhule danskernes velstand. Det er helt afgørende for Radikale Venstre, at vi får løst de udfordringer, Danmark har, med lav produktivitetsvækst. Det er derfor, at vi har nedsat en produktivitetskommission, og det forslag, vi behandler nu, er et af de forslag, de er kommet med.

Produktivitetsvækst handler om at arbejde smartere. Hvis vi kan få mere ud af hver time, vi arbejder, vil det øge vores velstandsniveau. Det vil også betyde, at varerne bliver billigere, og så kan vi købe mere for den løn, vi får, og vores billigere varer kan også blive solgt i større omfang til udlandet.

Hvis vi ser på de hjemmemarkedsorienterede serviceerhverv, går det særlig dårligt med produktiviteten i netop de erhverv. Der mangler konkurrence og dermed innovation. Det her lovforslag bløder lidt op på området for autorisationer. I dag må eksempelvis en køkkenmontør ikke foretage vvs- og elarbejde i forbindelse med installationen af køkkenet. Her skal man have en anden virksomhed ind i huset, og det øger prisen og hæmmer produktiviteten i byggeriet.

Derfor lægger regeringen med det her lovforslag op til at liberalisere de her autorisationer. Det giver nye virksomheder mulighed for at søge delautorisation inden for tre områder på el- og vvs-området, og det er el i boliger, vand og sanitet i boliger og solcelleinstallation. På den her måde kan virksomheder, der i forvejen arbejder på boligen, udføre flere arbejder, uden at andre virksomheder skal hentes ind

De virksomheder og de faggrupper, som i dag har eneret på at kunne få autorisationer, har kritiseret denne ændring for at svække sikkerheden. I den forbindelse er det vigtigt at understrege, at der ikke ændres på de krav til sikkerhedsniveauet, der er i dag. Det sikkerhedsniveau, der er i dag, er baseret på tre grundlæggende krav til virksomhederne. Det er krav om rette kompetencer, krav om egenkontrol og krav om uvildig tredjeparts kontrol af virksomhederne.

De nye virksomheder og medarbejdere, der får mulighed for at udføre det her el- og vvs-arbejde, kan ikke bare trække den her autorisation i automaten. De skal gennemgå en uddannelse på 30-40 ECTS-point, som er målet for antal timer på erhvervsuddannelserne. De uddannelser skal godkendes af myndighederne, og den fagligt ansvarlige i virksomheden skal bestå en prøve, for at virksomheden kan få en delautorisation.

Med de her foranstaltninger mener Radikale Venstre, at vi fortsat har et tilstrækkelig fagligt og sikkerhedsmæssigt niveau i forhold til udførelsen af de her arbejder i danskernes boliger.

Samlet vil lovforslaget medføre, at flere virksomheder fremover vil kunne udføre totalløsninger for forbrugeren. Det vil betyde nemmere arbejdsgange, mindre spild og lavere priser. Det øger kort sagt produktiviteten, og på den måde kan lovforslaget her hjælpe til i forhold til de udfordringer, Danmark har i forhold til produktivitet, og de udfordringer, installationsbranchen selv har peget på at de har.

Derfor kan vi samlet set støtte lovforslaget.

Kl. 14:26

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Hr. Kristen Touborg som SF's ordfører. Kl. 14:27

(Ordfører)

Kristen Touborg (SF):

Da SF's ordfører på området er forhindret i at deltage i mødet i dag, skal jeg på hendes vegne fremlægge vores synspunkter i forhold til lovforslaget her.

Baggrunden for forslaget er et ønske om at sikre større fleksibilitet og øget konkurrence, og det tager udgangspunkt i regeringens konkurrencepolitiske udspil, der har ca. 1 år på bagen. Udspillet skal samlet set bidrage til at styrke konkurrencen uden at gå på kompromis med forbrugerbeskyttelsen og sikkerhedshensynet. Tanken er, at en effektiv konkurrence holder virksomhederne på tæerne og sikrer, at forbrugerne kan få de bedste produkter til de laveste priser. Det er derigennem med til at fremme en høj produktivitet, og det styrker virksomhedernes konkurrenceevne over for udenlandske virksomheder, hvilket er en forudsætning for at skabe nye arbejdspladser.

Lovforslaget er således et af mange små og store tiltag, der skal øge konkurrencen. L 35 har til formål at skabe en mere fleksibel og fremtidssikret autorisationsordning, hvor virksomhederne detailreguleres mindre. Der åbnes bl.a. op for delautorisationer, så flere håndværkere får mulighed for at udføre begrænsede funktioner, der tidligere var underlagt krav om fuld autorisation.

Der er kommet en del høringssvar, der på mange områder stritter i hver sin retning. For SF har det især været vigtigt, at sikkerheden for de ansatte undervejs og for slutbrugerne ved endt installation er i orden, og at ansvaret for eventuelle fejlinstallationer kan placeres.

Med denne lovændring ændres der ikke på, at det er en autoriseret installatør, der laver tilslutning og slutafprøvning af installationer. Det er sådan, det er i dag, og sådan vil det også være i fremtiden. Det er samtidig også klart, at det er firmaerne, der i sidste ende er ansvarlige for installationerne og dermed også for det opsyn, der skal være, hvis eksempelvis delautoriserede udfører dele af monteringsarbejdet.

Når ministeren efter forslagets eventuelle vedtagelse skal udarbejde de relevante bekendtgørelser, lægger SF afgørende vægt på, at ministeren vil tage de indspark med, der fokuserer på sikkerhed og ansvarsplacering, for vi skal naturligvis gå langt for at sikre fortsat betryggende og kontrollerbar installation ude hos brugerne. Det sker kun, hvis vi samtidig sikrer, at de firmaer, der udfører installationerne, også lever op til kravene.

Med de bemærkninger kan SF støtte lovforslaget.

Kl. 14:30

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Hr. Finn Sørensen som Enhedslistens ordfører.

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Som flere ordførere har bemærket, er der jo kommet en ret bred kritik fra en række faglige organisationer og arbejdsgiverorganisationer, også fra Parcelhusejernes Landsforening og fra Forsikring og Pension. Det generelle billede af de kritiske høringssvar er, at lovforslaget rummer en lang række negative virkninger. Det bliver påpeget, at det vil give uklare grænseflader mellem virksomhederne, at det vil gøre det mere uoverskueligt for forbrugerne at sikre sig, at autorisationerne er i orden, at det vil medføre, at der på sigt bliver færre virksomheder med fuld autorisation, og at det vil bidrage til at sænke niveauet med hensyn til sikkerheden og også med hensyn til uddannelsesområdet. For hvorfor skulle man dog gennemføre en fuld uddannelse, hvis man kan klare det med nogle ugers kursus?

Som årsagerne til disse negative virkninger peges der i høringssvarene især på, 1) indførelsen af delautorisationer, 2) muligheden for, at visse opgaver helt kan undtages fra kravet om en autorisation, 3) afskaffelsen af den personlige autorisation på elområdet, 4) afskaffelsen af forældelses- og praksiskravet for autorisationerne, 5) afskaffelsen af det kommunale tilsyn, og endelig er der opblødningen af kravet om, at den fagligt ansvarlige i virksomheden skal have ledelsesbeføjelser – dette for at nævne de vigtigste kritikpunkter.

Enhedslisten synes ikke, at lovforslaget tager højde for disse kritikpunkter, som vi finder yderst relevante. Det er fint med en samlet autorisationslov på de tre nævnte områder, men hvorfor skal det absolut være på laveste fællesnævner? Hvorfor skal det være i form af forringelser af et udmærket og velfungerende autorisationssystem?

Vi tror, at man skal holde fast i, at elektrikeren nu er ham eller hende, der er bedst til at trække kabler, så de bliver trukket og lagt rigtigt. Jeg tror, vi skal overlade det til mureren at lægge murstenene oven på hinanden, og til blikkenslageren at skrue vandrørene sammen. Tingene hænger sammen inden for de nævnte processer, og det kræver omfattende viden at gøre det rigtigt, også i forhold til noget, der kan se ud som ligegyldige detaljer. Der er jo en grund til, at vi har indført det autorisationssystem, vi har. Og det er ikke for at beskytte bestemte erhverv mod konkurrence; det er for at sikre en høj grad af sikkerhed i udførelsen af opgaverne, til gavn for forbrugerne.

Men det er tydeligt, at regeringen har en tyrkertro på, at markedet nok skal regulere disse ting. Det er sikkert rigtigt, men det bliver sandsynligvis så en regulering i nedadgående retning, som jo vi ser det inden for hele byggeriet i dag, hvor løn- og ansættelsesvilkårene og i allerhøjeste grad også arbejdsmiljøet i disse år er under et voldsomt pres, som følge af den langt friere konkurrence, som EU's regler om det indre marked har ført med sig.

Der henvises til, at forbrugerne gerne vil have mere konkurrence. Det er der sikkert nogle forbrugere der gerne vil have – det er ikke alle forbrugere, der går så højt op i sikkerhed; bare prisen er lav – men der synes jeg da, at vi skal hæfte os lidt ved høringssvaret fra parcelhusejerforeningen, der jo repræsenterer nogle af dem, som skal forbruge de her tjenesteydelser, vi taler om. Og denne forening er aldeles ikke tryg ved denne lovgivning, tværtimod, de mener, at det bliver mere uoverskueligt for boligejerne at se, om tingene er i orden, når de får udført en af de nævnte opgaver, og det er jo ikke rimeligt, da det er boligejeren, der i den sidste ende har ansvaret. Vi kan godt se, at regeringen har lyttet en lille smule til kritikken ved at fjerne bestemmelsen om, at man kan være fagligt ansvarlig på flere

virksomheder, og også fastholder, at der skal være en tilknytning til virksomheden

Jeg er nu i tvivl om, om det er en reel indrømmelse, at man så skriver, at den fagligt ansvarlige skal have de nødvendige beføjelser. Betyder det, at det er det samme som nu, nemlig et ledelsesmæssigt ansvar? Og hvis det er det, hvorfor ændrer man så den bestemmelse, der står der i forvejen? Hvis det er noget andet, må vi jo have boret ud – som man siger i Folketingssproget – hvad forskellen så er.

Men under alle omstændigheder synes vi ikke, der er imødekommelser på en række af de andre meget afgørende punkter, især i spørgsmålet om delautorisationer, så der skal lyttes og rettes meget mere, før Enhedslisten kan stemme for det her forslag. Rent bortset fra det synes vi, at vægtningen og timingen er helt forkert.

I en situation, hvor også de nævnte brancher – om end i mindre grad end andre dele af byggeriet – er udsat for en meget hård og en meget unfair konkurrence fra udenlandske virksomheder, som i ly af EU-reglerne kan operere her i landet på langt mere favorable vilkår end de danske virksomheder, burde vi jo gå den anden vej; så burde vi stramme kravene til udstedelse af autorisationer og godkendelse af uddannelser, og så burde vi stramme kravene til sikkerhed og kontrol. Vil det begrænse konkurrencen? Ja, det vil det, forstået på den måde, at det vil styre konkurrencen i retning af det, som vi alle sammen burde være mere interesseret i, nemlig at konkurrencen kom til at foregå på sikkerheden og på kvaliteten, frem for at den – som det er i dag – jo stort set udelukkende foregår på prisen.

Så vores konklusion er, at vi, som forslaget ligger her, vil stemme imod. Men vi vil selvfølgelig, ligesom Venstre også har meldt ud, gerne indgå i en dialog om, hvordan lovforslaget kan forbedres, ligesom vi tilslutter os Venstres forslag om en offentlig høring i regi af udvalget.

Kl. 14:36

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så giver jeg ordet til hr. Joachim B. Olsen fra Liberal Alliance.

Kl. 14:36

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Vi behandler i dag forslag til lov om autorisation af virksomheder på el-, vvs- og kloakinstallationsområdet. Jeg må indrømme, at jeg er noget overrasket over den debat, vi har haft hidtil i dag. Jeg er noget overrasket over, at SF lyder som et mere liberalt parti end Venstre; jeg er ikke så overrasket over Enhedslisten. Men jeg må sige, at det undrer mig, at Venstre er imod det her.

Det her er et forslag, som vil øge produktiviteten, fordi det vil øge konkurrencen. Det er til fordel for forbrugerne, de sparer nogle penge, og de penge kan de bruge på andre ting, som skaber beskæftigelse og vækst i andre brancher. Det gør det nemmere for virksomheder og dermed også for borgere at lave totalløsninger, når man f.eks. skal have renoveret sin bolig. Jeg har selv det seneste år været igennem at skulle have renoveret min bolig, og når man har prøvet det, så ved man, hvor meget koordination man selv skal stå for som borger mellem de forskellige faggrupper, der skal ind at lave noget på huset. Det bruger man utrolig meget tid på.

Jeg har selv oplevet, at en tømrer er kommet og har sat en karm op, hvor der så skulle have været trukket et kabel hen over. Så kommer elektrikerne ud, og så tager de karmen ned for at trække kablet hen over, og så skal man igen have fat i tømreren for at få sat karmen op igen. Hvis det her lovforslag bliver gennemført, som det ligger nu, så vil man kunne undgå sådan nogle problemer.

I forhold til sikkerhedsspørgsmålet virker det på mig ikke specielt troværdigt, at det her skulle gøre noget mere usikkert. Man skal jo have en autorisation for at udføre det pågældende stykke arbejde, og jeg synes, at det lugter lidt af, at de brancher og organisationer,

som bliver udsat for lidt mere konkurrence, naturligvis ønsker at beskytte sig mod den konkurrence. Det mest effektive retoriske kneb er jo at dække sig ind under, at man slet ikke er imod det her på grund af en selv; det er selvfølgelig på grund af forbrugersikkerhed og alle mulige andre ting. Jeg synes ikke, at det virker specielt troværdigt.

Udover det – når man læser lovforslaget og dets økonomiske konsekvenser – kan man altså læse, at det her er noget, som letter el-, vvs- og kloakområdet med 40 mio. kr. hvert eneste år. Der er tale om en lettelse af administrative byrder, af økonomiske byrder, og det kan vi godt lide i Liberal Alliance. Så vi vil stemme ja til det her forslag.

Kl. 14:39

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Kim Andersen.

Kl. 14:39

Kim Andersen (V):

Tak for det. Jeg vil bare lige slå fast over for Liberal Alliances ordfører, at nu er vi jo ved førstebehandlingen, og der er behøver vi altså ikke være ved konklusionen. Jeg vil godt have, at Liberal Alliances ordfører bekræfter over for mig, at han rent faktisk hørte mit indlæg, som var betragtelig mere nuanceret, synes jeg selv, end det, som hr. Joachim B. Olsen forsøgte at fremstille her fra talerstolen.

Min konklusion var jo netop, at der var gode ting i det her forslag, men at der så i øvrigt var en række andre ting, som skulle undersøges nærmere, og som vi var stærkt betænkelige ved. Jeg var faktisk omkring en hel del ting i min ordførertale. Jeg vil bare lige sikre mig, at hr. Joachim B. Olsen var i lokalet – jeg så, han var travlt optaget af at snakke rundtomkring – og at han også hørte mit indlæg. Det vil jo være vigtigt for de videre forhandlinger frem her.

Kl. 14:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:41

Joachim B. Olsen (LA):

Min undren over, at Venstre siger, at de ikke kan stemme ja til det her forslag, ligger i, at når man ser på de lovforslag, som regeringen ellers kommer med, og som vi behandler i det her Folketing, så slår det mig, at det her lovforslag muligvis er det mest liberale lovforslag, den her regering er kommet med overhovedet. Og derfor undrer det mig jo, når man sådan ser overordnet på lovforslaget, at Venstre så ikke er for det – det undrer mig.

De indvendinger, som Venstres ordfører havde, og som jeg forstod mest gik på sikkerhed, må jeg indrømme at jeg ikke forstår helt. Det fremgår meget klart af lovforslaget, at for at udføre et arbejde skal man naturligvis være autoriseret. Så jeg forstår ikke helt, at man er imod det.

Jeg tror, at hvis det her lovforslag bliver gennemført, vil det gå, ligesom da man liberaliserede lukkeloven og lavede alle mulige andre liberaliseringer, som rejste en masse bekymringer, at det faktisk viser sig, når det er gennemført, at forbrugerne er rigtig glade for det

Kl. 14:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Kim Andersen.

Kl. 14:42

Kim Andersen (V):

Det forhold, at der er ting, som ordføreren – og jeg citerer – ikke forstår i det her lovforslag og i forhold til mine betragtninger omkring lovforslaget, tilsiger jo netop, at vi går lidt dybere med teknikalite-

terne og detaljerne i det her lovforslag, for det er netop meget detaljeret og meget teknisk. Det er også derfor, at jeg i en god samarbejdsånd lægger op til, at vi nu får en fagligt funderet offentlig høring i regi af Folketingets erhvervsudvalg om det her lovforslag.

Men jeg forstår altså, at ordføreren rent faktisk hørte mit indlæg, også så grundigt, at han erkender, at der var nogle ting, han ikke forstod. Tak.

Kl. 14:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:43

Joachim B. Olsen (LA):

Nej, jeg tror ikke, jeg sagde, at der var nogle ting, jeg ikke forstod i lovforslaget. Jeg forstod ikke Venstres modstand mod det. Jeg vil dog erkende, at jeg tror, de fleste borgerlige ordførere i forbindelse med behandlingen af det her lovforslag har været udsat for mange, mange henvendelser fra nogle af de brancher, som – i gåseøjne – vil blive ramt af den øgede konkurrence, og de er kommet med mange indvendinger.

Jeg hørte mig lidt frem til, at det var mange af de samme indvendinger, som Venstre kom med, og jeg håber bare ikke, at det er sådan, at man vægter de indvendinger højere end at føre en politik, hvor man rent faktisk liberaliserer, slipper af med nogle de factomonopoler, nogle har fået, for det er ikke til gavn for borgerne.

K1 14:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:44

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det lød jo næsten, som om hovedargumentet for at støtte det her lovforslag er, at ordføreren har haft nogle problemer med at koordinere håndværkernes indsats i forbindelse med ombygninger hjemme hos ordføreren. Jeg er ked af, at jeg kommer så sent ind, for hvis jeg havde vidst, at ordføreren skulle i gang med sådan noget, ville jeg have givet det råd, som rigtig mange benytter sig af, nemlig at man så laver en hovedentreprise med f.eks. en murermester, der så har ansvaret for at koordinere, så alle de her håndværkere kommer til at spille sammen. Man skal sikkert betale lidt for det, men det har også den fordel, at så placerer man hele ansvaret for, at tingene er i orden, hos den pågældende hovedentreprenør. Så det råd vil jeg da give ordføreren en anden gang.

Men spørgsmålet er: Tror ordføreren virkelig, at det der koordineringsproblem forsvinder, fordi man indfører det her lovforslag?

Kl. 14:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:44

Joachim B. Olsen (LA):

Mine egne personlige erfaringer er bestemt ikke hovedargumentationen for, at vi stemmer for det her lovforslag. Det var et eksempel på de besværligheder, der kan opstå, når man skal have foretaget noget arbejde derhjemme. Det, at forskellige håndværkere i forskellige brancher skal arbejde på kryds og tværs af hinanden, giver nogle problemer. Det havde dog været nemmere, hvis en tømrer kunne have trukket kabler – en helt simpel opgave – hen over en karm, i stedet for at man skulle vente på en elektriker, der skulle gøre det. Jeg er med garanti ikke den eneste, der har oplevet sådan nogle udfordringer. Jeg tror, at både tømrernes tid og borgernes tid kunne være brugt bedre end ved at skulle bruge tid på sådan nogle koordinati-

onsopgaver. Og enhver, der har prøvet at skulle få bygget et hus ved, at der er mange af sådan nogle opgaver, og hvis man kan lette dem og samtidig øge konkurrencen og produktiviteten, og højere produktivitet giver højere reallønninger, så er det yderst positivt.

Kl. 14:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:46

Finn Sørensen (EL):

Vi må tage det en anden gang, men jeg tror, at øget konkurrence af den her art giver lavere lønninger. Det tror jeg man kan skrive under på i byggeriet i disse år. Men jeg vil da bare spørge ordføreren, om ordføreren ikke synes, at det er langt mere betryggende, at man har en uddannet elektriker, oven i købet med et personligt ansvar, fordi autorisationen er personlig, der har fået en omfattende og grundig uddannelse af meget høj kvalitet, hvilket vi jo har herhjemme på de her fag, vi taler om. Måske er det ikke sådan for hr. Joachim B. Olsen, der måske ikke går så højt op i det med sikkerheden, men så for en lang række andre forbrugere i det her land.

Kl. 14:47

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:47

Joachim B. Olsen (LA):

Det er jo en stråmand, når man påstår, at jeg eller mit parti ikke går højt op i sikkerhed. Det her ændrer jo ikke ved det uddannelsesniveau, en elektriker har, det her ændrer alene ved, at tømreren får adgang, hvis han har opnået en delautorisation, til at påtage sig nogle andre opgaver, forholdsvis simple opgaver som at trække et kabel. Det er nok noget, som mange tømrere vil kunne gøre alligevel, selv om de ikke havde nogen autorisation til at gøre det, da de har set det gjort rigtig mange gange. Men det endelige ansvar for, at tilslutningen af el fungerer, påhviler jo stadig væk en elektriker. Så jeg synes, man tegner et skævt billede, og det synes jeg er beklageligt.

Kl. 14:47

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Så er det den konservative ordfører, hr. Mike Legarth.

Kl. 14:48

(Ordfører)

$\label{eq:Mike Legarth} \textbf{Mike Legarth} \ (KF):$

Tak, hr. formand. Fra Det Konservative Folkepartis side afviser vi lovforslaget. Der er både fordele og ulemper, men når vi som Konservative og erhvervsvenligt parti har meget opmærksomhed rettet mod virksomhedernes ve og vel, falder vores mønt til fordel for især de små virksomheder, håndværksmestre og små firmaer. Vi mener, at den fordel, der kan være, og den argumentation, man godt kan have, er, at produktiviteten kan gøres bedre ved at lave delautorisationer, og at det kan forbedre konkurrenceevnen en lille smule, men bagsiden af den mønt er simpelt hen større. De modsatrettede konsekvenser ved at have delautorisationer mener vi overskygger den fordel, der er, og derfor falder vores vurdering ud på den måde, at vi ikke kan støtte lovforslaget.

Vi synes ikke, det er en god idé, at vi giver køb på den autorisationsordning, vi har. Vi er jo ikke liberalister eller ultraliberalister. Vi synes ikke, man for enhver pris skal frigive alt og lade være med at have en overordnet tilsyn med, hvordan vores virksomheder kan operere.

Vi synes, det er helt glimrende, at der kommer en fælles model for, hvordan man laver autorisationsordninger for el-, vvs- og kloakvirksomhed, ingen tvivl om det, men det her med, at når en kunde eksempelvis bestiller en elektriker eller en vvs'er eller en kloakmester, så er det en kvart, halvt eller helt uddannet håndværker i forhold til autorisationsordningen, mener vi forvirrer forbrugerne. Det mener vi kan risikere at skabe sikkerhedsmæssige problemer, og vi tror heller ikke, at det samlet set vil gavne konkurrenceevnen. Tværtimod bliver det i hvert fald mere forvirrende for forbrugerne at sikre sig, at den håndværker, man har bestilt, rent faktisk også er autoriseret til opgaven.

Der kan man jo så have den påstand, at det skal håndværkeren selv fortælle om, men det er jo ikke sikkert, at håndværkeren gør det, og så er det, vi kommer ud i de grænsetilfælde, min argumentation går på. Vi ser jo også virksomheder, der med næb og kløer gerne vil ind på markedet og måske vil skaffe sig en delautorisation, og kan de så leve op til den? Og har vi så en tilstrækkelig kontrol med det, og har forbrugerne en mulighed for at holde stand imod den slags, og kan vi sikre kvaliteten? Det er vi meget tvivlende over for.

Det er jo påfaldende, at vi kan se, når vi ser på høringssvarene, at de virksomheder, der er uden for de her autorisationsordninger, er for forslaget, hvorimod alle de virksomheder, der er inden for autorisationsordningerne, er imod. De påpeger alle de forskellige problemstillinger, det her vil rejse, og samlet set vælger vi at lytte til dem. Det er bl.a. DS Håndværk & Industri, det er Dansk Energi Brancheforening, det er Parcelhusejernes Landsforening, det er Maskinmesterskolen, det er Forsikring & Pension, det er El-konsulenterne og Danske Kloakmestre, og jeg kunne nævne mange flere, bl.a. Blik- og Rørarbejderforbundet.

Det viser med al ønskelig tydelighed, at det godt kan være, at hvis man gennemfører det her lovforslag, vil det give mere arbejde, men det kunne nemt være, at det er, fordi håndværkerne skal ud og reparere og rette op på de skader, der er sket, og så må man ikke håbe, at der er nogen, der er døde i mellemtiden. Sådan kunne man også trække det op, og det er det, jeg vælger at gøre. Jeg synes, vi skal prioritere vores små håndværksmestre, vores små firmaer, og for dem vil det her ikke være en fordel, og derfor kan vi ikke umiddelbart støtte lovforslaget.

Man kan udmærket, og det vil vi støtte, lave en høring om det, så alle argumenter kommer på bordet, men for os er det ikke nødvendigt med den høring for at tage stilling til det her lovforslag.

Til allersidst vil jeg sige, hvis jeg må det, hr. formand, at jeg jo hørte hr. Joachim B. Olsens argumentation for sit eget husbyggeri. Jeg synes altid, det er relevant at tage udgangspunkt i noget praktisk og i egne oplevelser, men der mener jeg jo netop at man vil få det endnu mere kompliceret ved at skulle sørge for, at der er delautorisationer. Altså, man skal sørge for, at alle de håndværkere, man tilkalder, rent faktisk også er uddannet til det arbejde, de skal udføre. Det er jo ikke sikkert, at de selv oplyser det.

Så det er måske ikke verdens bedste eksempel, selv om jeg godt forstod hentydningen til, at der kunne være en brancheglidning. Det kunne være den optimale verden, men jeg tror ikke, at det her lovforslag vil virke i virkeligheden, og derfor stemmer vi imod.

Kl. 14:52

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Joachim B. Olsen har bedt om en kort bemærkning.

Kl. 14:52

Joachim B. Olsen (LA):

Det er jo meget interessant, at Det Konservative Folkeparti sådan set rigtigt ridser op, at de, som i dag står inden for autorisationsordningen, er imod, og at de, som gerne vil ind, er for. Der vælger Det Konservative Folkeparti altså side med dem, der i dag har nogle privilegier givet af Folketinget. Det er dem, de står side om side med.

Kl. 14:55

Vi har et lovforslag her, som mindsker de økonomiske byrder på de virksomheder, som ordføreren taler så meget om, med 40 mio. kr. Og så er Det Konservative Folkeparti imod.

Så må jeg sige, at det, at man skulle forestille sig, at en tømrer, der skal ud og lave et stykke arbejde i et hus, ikke vil oplyse forbrugeren om, at han også havde en delautorisation til at trække et kabel, forekommer ikke sandsynligt. Det forekommer ikke sandsynligt, at han ikke ville bruge det, at han havde de kvalifikationer, i sin markedsføring af sin virksomhed. Jeg kan slet ikke se, hvordan det her skulle være til ulempe for små virksomheder. Hvis små virksomheder får mulighed for at løse flere opgaver, kan det kun være en fordel.

Men jeg noterer mig, at Det Konservative Folkeparti altså ønsker at beskytte visse brancher, som man måske også endda har et tæt forhold til, og sådan er der forskel på politiske partier.

Kl. 14:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:53

Mike Legarth (KF):

»Tæt forhold til«, siger hr. Joachim B. Olsen. Med hentydning til hvad? At vi som almindeligt politisk parti har en forkærlighed for erhvervslivet og de mindre virksomheders ve og vel, synes jeg da er en god sag, men ud over det, er der jo ikke noget i det. Vi synes bare samlet set ikke, at der er nogen fordel ved den her ordning, og vi tror ikke på værdien af den. Vi tror ikke på de 40 mio. kr. Tværtimod, vi sætter os i forbrugerens sted: Er det her er en fordel for hr. og fru Danmark? Når man bestiller en håndværker, skal man da selv sikre sig, at den autorisation er til stede. Det bliver mere kompliceret, det bliver vanskeligere at holde øje med, og vi tror, det bliver fordyrende for virksomhederne.

Så vi vælger at beskytte den ordning, vi har. Den synes vi virker rigtig godt. Der er ikke nogen tvivl om, at når man bestiller en autoriseret virksomhed, er den forpligtet til at sørge for, at de håndværkere, der er i virksomheden, er kvalificerede, og virksomheden skal føre et vist tilsyn med det. Der er rene linjer. Det tror vi er en god idé. Vi tror ikke, at vi for enhver pris skal frigive det. vi mener, at den sikkerhedsproblemstilling, der opstår, er langt værre end den gevinst, der er.

Kl. 14:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Joachim B. Olsen.

Kl. 14:55

Joachim B. Olsen (LA):

Hr. Mike Legarth sagde selv i sin ordførertale, at det her lovforslag godt kunne øge konkurrencen. Det ville jo også være mærkeligt at påstå andet. Når flere får mulighed for at udføre opgaver end i dag, vil det alt andet lige øge konkurrencen. Jeg forstår simpelt hen ikke, hvordan det kan være Det Konservative Folkepartis politik, at man ikke ønsker konkurrence. Jeg forstår ikke, at man sætter det, at man vil beskytte bestemte brancher, over den fri konkurrence, som man ellers hylder på alle andre områder. Men det er måske et udtryk for, at når vi kommer ned i det konkrete, ryger principperne i Det Konservative Folkeparti. Det synes jeg er dybt, dybt beklageligt og noget, som man måske bør tænke en lille smule over.

Kl. 14:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Mike Legarth (KF):

Nu er det jo heldigvis ikke hr. Joachim B. Olsen, der skal fastsætte principperne for Det Konservative Folkeparti. Det klarer vi heldigvis helt selv, vil jeg sige til hr. Joachim B. Olsen. Man har nogle synspunkter nede fra sin plads, og dem kan man forfægte herfra og til pinse. Det er helt i orden. Det Konservative Folkeparti har bare en anden holdning til det, og jeg kan jo nævne et af høringssvarene, som jeg synes rammer plet. Det er fra DS Håndværk & Industri, der mener, at forslaget om delautorisation vil forvirre forbrugerne, forringe det faglige niveau og på sigt betyde færre virksomheder med fuld autorisation, hvilket vil betyde mindre konkurrence og stigende omkostninger for forbrugerne. Det argument er jo vandtæt. Det er jeg faktisk enig i. Sådan kommer det til at gå.

Vi vægter altså sikkerhed tungere end at give nogle virksomheder mulighed for at få mindre autorisationsordninger. Vi synes, det er en god idé, at man på det her område, hvor det ikke kun handler om konkurrence, men også handler om sikkerhed og forbrugertillid, sikrer forbrugernes stilling.

Kl. 14:56

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det erhvervs- og vækstministeren.

Kl. 14:57

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Det har været en, synes jeg, meget interessant debat at følge, hvis man nu interesserer sig lidt for politisk ideologi og samfundsforhold i det hele taget, selv om det er så snævert et emne. Jeg har jo igennem mange år også iagttaget især dem, der repræsenterer det, vi kalder det borgerlige Danmark, og som gik efter mest mulig konkurrence, mest mulig valgfrihed og endda havde en tro på, at det var noget, der virkelig kunne styrke finanserne, ikke mindst de offentlige, og desto mere privat det hele blev, desto bedre blev det. Derfor er det sådan lidt forbløffende, når man hører sådan en debat her, hvor De Konservatives ordfører, det tror jeg det var, til sidst her sagde, at han var meget enig i et høringssvar fra en af de her berørte arbejdsgiverorganisationer, og at det simpelt hen vil forvirre forbrugerne, hvis det er sådan, at de får den valgmulighed, for det kan de ikke finde ud af. Han meddelte mere eller mindre direkte, at det vil gå ud over nogle af dem, som er der i forvejen på markedet, de vil kunne få konkurrence og andet, og han fortsatte: Vi er så glade for dem, der er der nu, dem kender vi, og de støtter os sikkert også, og alt er godt, så hvorfor skal vi dog af med dem? Det er jo et frisk synspunkt, det er jo interessevaretagelse, der som udgangspunkt her vil noget.

Men det er vel sådan set lidt i forhold til den ideologiske diskussion, der har været i offentligheden igennem mange år, en anelse opsigtsvækkende, synes jeg egentlig, altså at man har det standpunkt en anelse, synes jeg. Det er egentlig også lidt nedslående, set i forhold til at vi i resten af den her regeringsperiode kommer til at få diskussioner omkring produktivitetskommission, muligheden for, hvordan vi kan gøre tingene bedre, dygtigere i det danske samfund. Vi er hoppet med på det hele, det være sig det private og det offentlige, men hvis entusiasmen kun er for det offentliges vedkommende, synes jeg, det er ærgerligt, for jeg tror da egentlig, vi har masser at kunne hente derude. Som det også er blevet påpeget masser af steder, er vi alt for dyre i vores hjemmemarkedserhverv og andet, og det, vi skal tænke på i den her forbindelse, burde jo ikke være arbejdsgiverne eller virksomhederne, det burde egentlig være de udmærkede forbrugere, som jeg alt andet lige ikke mener vil blive forvirrede over at kunne få bl.a. adgang til delautorisationer.

Jeg vil så give et eksempel på det. Jeg kender en, som er murer, blev ledig, han tog rundt og lavede badeværelser på Amager, og så kunne han egentlig godt tænke sig, når han lavede de der badeværelser, at han også kunne få lov til at lave afløbet. Det må han ikke i dag. Så han henvendte sig til en eller anden faglig uddannelse og spurgte, om ikke han kunne få den uddannelse. Det kunne han godt. Han var i forvejen udlært murer, men det kunne han godt, og så tog det lige 4 år. Det syntes han ikke var så fleksibelt, og det gav jeg ham egentlig ret i, det synes jeg heller ikke er særlig fleksibelt. Det, som forslaget går ud på her, er at give ham mulighed for det, sådan at han kan tjene til sit eget brød. Jeg tror faktisk også, det ville være til fordel for dem, som måtte bestille et badeværelse på Amager og andet godt, sådan at man havde måske endnu flere beskæftigede. Det er jo ikke sådan, at man åbner op for det rene Klondyke her, det hele er jo meget nøje og afgrænset, men igen i forhold til forbrugernes interesser. Det er det, der er forsøgt opnået med det, og det er derfor, at den debat, der var, om, at man slet og ret syntes, at det var enormt ærgerligt overhovedet at udfordre nogen her, var ret nedslående set generelt i forhold til det.

Jeg skal huske at takke for alle de positive indlæg fra både Socialdemokrater og Radikale og SF med spørgsmål og overvejelser, som jeg også nok skal tage med mig videre. Tak til Liberal Alliance og hr. Joachim B. Olsen, som jeg tror jeg i den her sag fuldstændig deler holdning med.

Kl. 15:0

Jeg hørte Venstre og hr. Kim Andersen sådan, at man ønskede en tæt og konstruktiv dialog, og det vil jeg gerne kvittere for. Den vil vi gerne tage. Man ønsker at finde en løsning på det her. Det vil jeg godt kvittere for, og det vil jeg gerne arbejde videre med. Jeg forstår, at betænkelighederne især går på noget omkring den person, som har det faglige ansvar på arbejdspladsen, og de ledelsesmæssige beføjelser, som vedkommende er tillagt eller ikke er tillagt. Det vil jeg meget gerne uddybe, også sådan at jeg tror, at jeg kan betrygge spørgerne med, at der ikke vil ske en sikkerhedsmæssig udhuling i det her tilfælde. Det vil jeg meget, meget gerne drøfte.

Jeg er også med på, at en delautorisation og den uddannelse, der måtte høre til den, ikke skal betyde, at man får en andenklasses uddannelse. Det er et supplement og et tillæg til den uddannelse, man har i forvejen, sådan at man bare sørger for at gøre det hele mere fleksibelt. Det er i hvert fald det, der er hensigten, og det vil jeg også meget gerne drøfte.

Jeg synes, det er en god idé med en offentlig høring. Jeg synes, det er vigtigt og afgørende at gå fuldstændig i detaljer med alle spørgsmål her, fordi det drejer sig om sikkerhedsspørgsmål, og hvem skal lige pludselig stå med ansvaret for, at noget er brændt ned, når noget er gået galt. Med den måde, vi har lavet det på og arbejdet med det på, skulle vi gerne kunne betrygge alle de kritiske røster, der har været i den forbindelse.

Må jeg så ikke sige til debatten, som også både hr. Kim Andersen og hr. Hans Kristian Skibby fra Dansk Folkeparti rejste, nemlig om bekymringen for og omkring østarbejdere, at det jo faktisk er sådan i dag, at skulle der komme et polsk firma, som har det, der svarer til en delautorisationsordning, og ansøger Sikkerhedsstyrelsen om det, så kan de gå ind på markedet i dag og udkonkurrere dem, som har en hel autorisation.

Så bekymringen for, om der vil komme flere østarbejdere, er ikke en bekymring, som man skal have på baggrund af det her forslag, tværtimod, for det vil netop give mulighed for, at en lang række danskere lige præcis kunne tage konkurrencen op med nogle af de her østarbejdere, man er bekymret for. Så det er i hvert fald ikke dér, jeg synes at man skal lægge argumentationen, hvis det er sådan, at man er imod det. Så med hensyn til den del kan jeg forsikre Dansk Folkeparti om det.

I spørgsmålet omkring forsikring, som også er blevet rejst i høringssvarene og andet, mener jeg også, at vi kan betrygge alle de mennesker, der måtte have bekymringer i den retning. Det drejer sig jo, så vidt jeg er orienteret, i meget høj grad om, at når man er ude at

sælge hus og andet, så skal man have en tilstandsrapport på sit hus. Tidligere har el ikke været omfattet, nu er el omfattet. Kan man uddanne et menneske til at kunne gennemgå alle installationerne, sådan at man er tryg ved det? Ja, det kan man godt, uden at vedkommende af den grund skal igennem en 4-årig uddannelse. Det er da egentlig, synes jeg, meget fleksibelt. Det er udmærket og godt tænkt, var jeg lige ved at sige, at man kan gøre det på den måde. Og det er sådan praktisk, stille og roligt og pragmatisk, at vi inden for et meget, meget begrænset felt giver adgang til de her delautorisationer.

Så jeg håber, at vi på baggrund af videre drøftelser af det her kan finde tilslutning til forslaget. Jeg synes, det ville være synd for Danmark og for den mulighed, det her giver for at kunne udvikle hele den her dagsorden med, at vi skal være dygtigere, og at vi kan blive rigere alle sammen, hvis vi tabte det her på gulvet.

Kl. 15:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Mike Legarth for en kort bemærkning.

Kl. 15:06

Mike Legarth (KF):

Det er da rimelig underholdende at høre ministeren stå på talerstolen og være sarkastisk over for de synspunkter, der er kommet. Men har ministeren tænkt over, hvorfor vi har den nuværende autorisationsordning med den kvalitet og helhedsgaranti, som jeg synes er i orden, og hvorfor den har været der i de 10 år – i hvert fald i de 10 år, vi sad i regering, så vidt jeg husker – og hvorfor Konservative og Venstre ikke tog initiativer til at ændre den? Har ministeren tænkt over, at det kunne være en medvirkende årsag til, at jeg er rimelig stålsat i min argumentation om, at jeg synes, det er vigtigt, at der er en kvalitet og en helhedsgaranti i den brancheløsning, og at man ikke fremmer konkurrenceevne og bedre vilkår for forbrugerne ved at udvande den, sådan som ministeren gerne vil?

Kl. 15:07

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 15:07

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg vil godt medgive den konservative spørger, at jeg egentlig ikke på nuværende tidspunkt havde tænkt over, hvorfor VK-regeringen ikke havde lavet den om, mens den sad ved magten. Det eneste, jeg blev inspireret af, var ordførerens svar og tale om, hvorfor man ikke ønskede at lave den om, nemlig at det var for at beskytte de virksomheder, som man synes så godt om i dag. Og så giver det jo god mening, at man har siddet så lang tid og ikke har villet gøre det.

Der er ikke nogen steder i det, der er fremlagt her, hvor man kan påpege, at det her vil være et spørgsmål om, at sikkerheden sløjfes, eller at noget i den forbindelse er uansvarligt. Det er der i alle hensender taget højde for. Det, vi vil forsøge på her, er at lave noget, der er fleksibelt, at sørge for at give muligheder og valgmuligheder til folk, sådan at man kan få en bedre service ude på markedet.

Kl. 15:08

Første næstformand (Bertel Haarder):

Mike Legarth.

Kl. 15:08

Mike Legarth (KF):

Jamen her taler ministeren mod bedre vidende. Altså, der har været afholdt en stor konference i Fællessalen, hvor sikkerhedsproblemet blev, hvad skal vi sige, meget tydeligt klargjort for dem, der deltog i den. Det kan ministeren sige var et partsindlæg; jo, jo, men det var

seriøse fagfolk og eksperter, der påpegede, hvad det her kunne medføre. Sådan er det

Så kan jeg jo forstå, at ministeren synes, det er en god idé at lave en ny høring, og der er jeg da helt sikker på at vi vil få den samme opfattelse af tingene, den samme balance i tingene. Så lad os tage det til den tid, når vi ved det.

Så lad mig til sidst sige, at ministeren jo ligesom antyder, at fordi man ikke støtter det her lovforslag fra ministeren, er man ikke for konkurrence. Jo, jeg kan tale for Det Konservative Folkeparti og sige: Vi er for konkurrence i enhver sammenhæng. Og selvfølgelig kan man konkurrere inden for de her autorisationsordninger, der er allerede; det er da klart. Og jo mere konkurrence, jo bedre – jo bedre priser – men vi synes ikke, at man skal give køb på den kvalitet og den helhedsgaranti, der er i den nuværende ordning. Den står vi bag.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 15:09

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg konstaterer bare, at vedrørende det sidste spørgsmål er det ikke til at presse en millimeters uenighed ud mellem den argumentation, som den konservative ordfører har, og den argumentation, som Enhedslistens ordfører har. Så kan den konservative ordfører gå hjem og tænke over, hvor meget konkurrence det så er, man går ind for i forbindelse med det her forslag.

Så vil jeg, med hensyn til at nogle kan nå frem til, altså at nogle stiller sig op og siger, at det her betyder, at man sætter sikkerheden over styr – det var det, som jeg tror at hr. Joachim B. Olsen sagde – sige, at det er nøjagtig den samme uddannelse, man har i dag, som man ville få fremover i forhold til den delautorisation, nøjagtig den samme, med nøjagtig de samme sikkerhedsmæssige foranstaltninger. Men det er bare sådan, at man ikke får en fuld uddannelse, men kun en deluddannelse. Hvordan det skulle betyde, at man svækker sikkerheden, overgår min fatteevne, for der er ikke stillet krav eller indarbejdet forslag i det her, som betyder, at man på nogen som helst måde går på kompromis med sikkerheden; det er der ikke.

Kl. 15:10

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 15:10

Finn Sørensen (EL):

Tak. Og tak til ministeren. Jeg synes nu, at der i høringssvarene er peget på en lang række forhold, også på konkret kritik, som efter kritikernes mening vil forringe sikkerheden. Og jeg synes ikke, at ministeren har svaret på det, hverken fra talerstolen eller i høringsnotatet, men det må vi jo så vende tilbage til for at se, om vi kan udæske ham nogle svar.

Jeg må lige anholde ministerens udtalelser om, at det er nøjagtig den samme uddannelse. Altså, som ministeren også forklarer, går hele øvelsen jo ud på, at det kun er en deluddannelse. Så er det jo heller ikke nøjagtig den samme uddannelse.

Men det, jeg ville spørge ministeren om, var: Er ministeren enig i hr. Mike Legarths analyse af, at lovforslaget især vil presse de små danske håndværksmestre, bl.a. fordi både de store entreprenører og producenter af byggeelementer får mulighed for at få delautorisationer, således at installationer f.eks. kan indbygges fra starten, bare for at nævne et enkelt eksempel på virkningen? Altså, er ministeren enig i hr. Mike Legarths analyse af, at lovforslaget især presser de små?

Kan ministeren bekræfte, at hr. Mike Legarths analyse af, at netop de tre områder, vi taler om her i dag, el-, vvs- og kloakområdet, ikke i nær samme grad er udsat for konkurrence fra østeuropæiske virksomheder som resten af byggebranchen?

KL 15:12

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 15:12

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg kan ikke bekræfte, at jeg tror, at det ville gå særskilt ud over de små håndværkere, tværtimod. Jeg brugte et eksempel, da jeg skulle svare her tidligere, på en enkeltmandsvirksomhed, som havde det problem, at vedkommende, når vedkommende lavede badeværelser og satte fliser og andet godt op, også skulle lave afløb og ikke kunne få lov til det, før vedkommende også havde taget en 4-årig uddannelse, der gav lov til at lave afløb i et badeværelse.

Det siger sig selv, at hvis en håndværker kommer ud og siger, at vedkommende som udgangspunkt er murer, men faktisk har fået den her delautorisation, så vedkommende faktisk godt må lave afløb og faktisk også godt – hvis vedkommende har taget det med el oveni – må lave elarbejdet på badeværelset, er det en kæmpe konkurrencemæssig fordel for den lille håndværker. Så på den måde vil jeg da sige, at det her tværtimod er meget, meget bedre, det er meget, meget bedre, at man gør det på den måde.

Så vil jeg også afvise ideen om, at man ikke er udsat for samme form for konkurrence. Jeg gav et eksempel før ved at sige, at det faktisk er muligt i dag i forhold til EU-reglerne. Hvis du har en, lad os sige polsk eller tjekkisk, eller hvad ved jeg, virksomhed, som har en delautorisation i dag – ikke en helautorisation, men en delautorisation – og den bliver godkendt af Sikkerhedsstyrelsen , så kan den operere på det danske marked som delautoriseret. Og det er jo alt andet lige en konkurrencefordel, hvis de ikke skal have det hele med.

Så tværtom er det her faktisk med til at give bedre betingelser for danske virksomheder fremover, hvis det er sådan, at man vil undgå for meget konkurrence østfra, vil jeg sige.

Kl. 15:13

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 15:13

Finn Sørensen (EL):

Jeg deler så ikke ministerens analyse af de ting. Hvis vi tager det lille konkrete eksempel, er det sådan, at de små håndværksmestre jo er nødt til at bevare den fulde autorisation, hvis de skal klare sig, mens større virksomheder kan have en fordel af, at der kun er delautorisationer, for så kan de f.eks. lave hele trækningen af elkabler efter en – hvad skal vi sige? – langt mere fabriksagtig metode, de kan gøre hele trækningen af elkabler langt mere fabriksagtig.

Derfor tror jeg, at De Konservatives analyse er rigtig. Men ministeren kan måske ligesom komme til at fremstå som en, der gerne vil varetage de store virksomheders og deres organisationers interesser, hvis han bekræfter De Konservatives analyse af det – det har nok noget gøre med det. Og det synes jeg egentlig godt man kan få et klart billede af, når man læser høringssvarene.

Kl. 15:14

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 15:14

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg repræsenterer ikke nogen store virksomheder her, jeg repræsenterer et ønske om at gøre det private servicemarked meget mere effektivt og billigere for forbrugerne, ja, gerne. Men hvis vi vil gøre

det billigere for folk at få udført diverse installationer og andet, tror jeg faktisk på, at vi kan øge efterspørgslen, også hos private, med det her. Og det vil alt andet lige øge beskæftigelsen.

Så det er det, der er mit ærinde her. Jeg har ikke sådan nogen, jeg specielt repræsenterer. Det er korrekt, at jeg ikke deler analyse med Enhedslisten og De Konservative, som så har en fælles analyse her. Det er vitterlig interessant.

Kl. 15:15

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til erhvervs- og vækstministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 44:

Forslag til lov om ophævelse af lov om udnyttelse af vandkraften i Gudenaa og ændring af lov om vandløb.

Af miljøministeren (Ida Auken). (Fremsættelse 24.10.2013).

Kl. 15:15

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet, og jeg giver først ordet til Venstres ordfører, hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kl. 15:16

(Ordfører)

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak. Dette lovforslag indebærer en ophævelse af den nuværende lov om udnyttelse af vandkraften i Gudenåen. Det betyder, at driften af Danmarks største vandkraftværk, Tangeværket, ikke længere hviler på den særlige koncessionslov fra 1918. I stedet vil værkets fortsatte drift basere sig på den almindelige lovgivning, herunder vandløbsloven. Det betyder, at Tangeværket kan søge vandløbsmyndigheden, Viborg Kommune, om tilladelse til fortsat udnyttelse af vandkraften.

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget vurderer Miljøministeriet, at værket kan fortsætte driften efter ophævelsen af koncessionen. Venstre noterer sig således, at denne ophævelse af koncessionen ikke i sig selv vil få nogen betydning for Tangeværkets fremtid. Med lovforslaget tager vi ikke stilling til værkets fortsatte drift eller forvaltningen af området omkring værket, herunder den 13 km lange Tange Sø. Netop naturperlen Tange Sø har jo givet anledning til en levende debat i snart 20 år. Berlingske Tidende har ligefrem døbt debatten for det store midtjyske søslag, og der er givetvis rigtig mange borgere, der ser frem til en endelig afgørelse i denne vigtige og principielle sag.

Denne afgørelse får de så ikke med det her lovforslag. I stedet for er der lagt op til en endelig afgørelse af søens fremtid i forbindelse med gennemførelse af EU's vandrammedirektiv for perioden 2015-2021, og derfor kan vi forvente en endelig politisk stillingtagen omkring 2015, om et par år.

Når man læser høringssvarene til lovforslaget, kan man forvisse sig om, at vandene fortsat skiller kraftigt i spørgsmålet om Tange Sø. Lad mig nævne, at Danmarks Naturfredningsforening går målrettet efter en tilbageførelse af Gudenåen til det oprindelige leje fra før 1920. Danmarks Naturfredningsforening ønsker dermed en tømning af Tange Sø med en noget overraskende argumentation i naturgenopretning.

Det rejser naturligt behovet for en bred folkelig debat om, hvad der egentlig er dansk natur. Er det virkelig naturgenopretning at fjerne en idyllisk sø, der har eksisteret i snart 100 år? Hvem skal have magten til at definere, hvad der er ægte dansk natur? Skal lokalbefolkningen have afgørende indflydelse i sager om indgreb i den eksisterende natur, eller er det nogle beslutninger, der skal træffes langt væk derfra? Skal vi ikke anerkende, at den danske natur er formet af mennesker, vore forfædre, i bestræbelserne på at skabe udvikling og fremgang, og er nogle arter som f.eks. laksen finere og vigtigere end andre, herunder de mange arter fugle, fisk og planter, der har tilpasset sig Tange Sø igennem årtier?

Venstre ser frem til en saglig og principiel debat om disse grundlæggende spørgsmål, der givetvis har bred interesse i befolkningen. Det står klart for mig, at en tømning af Tange Sø har meget vidtrækkende, negative konsekvenser, ikke mindst for den lokalbefolkning, der dagligt må leve med forholdene.

Et andet vidtgående forslag om Tange Søs fremtid går på at anlægge et kunstigt omløbsstryg fra Ansdæmningen til Tange langs søens østlige bred, ca. 6 km. Også dette forslag har en række negative konsekvenser, foruden at det koster rigtig mange penge. Og mon ikke det skurrer fælt i ørerne på mange, at man vil grave en 6 km lang kunstig kanal, der leder Gudenåens vand helt uden om Tange Sø, som dermed bliver en stillestående, relativt lavbundet sø uden vandgennemstrømning. Jeg sætter et meget stort spørgsmålstegn ved, om et sådant indgribende og dyrt projekt virkelig står mål med de gevinster, man samlet set måske kan opnå.

Når fremtiden for Tange Sø senere skal fastlægges, vil Venstre tage udgangspunkt i en bevarelse af Tange Sø med gennemstrømning af Gudenåens vand. Ud fra en helhedsmæssig vurdering af de mange forskellige interesser knyttet til Tange Sø og Tangeværket er det den bedste løsning. Vi opfatter Tange Sø som et kulturlandskab formet af mennesker, der samtidig er blevet en værdsat del af dansk natur, et flot stykke natur, der nydes af rigtig mange mennesker, lokale på egnen samt rigtig mange besøgende turister, kanofarere, sejlere, ornitologer, cyklister, lystfiskere og mange andre, der kommer langveis fra.

Afslutningsvis vil jeg bemærke, at et fungerende Tangeværk sammen med Energimuseet i Tange på bedste vis forener naturgrundlag, kulturlandskab, arkitektur og historie til et samlet hele. De snurrende generatorer på Tangeværket har ikke nogen betydning for nutidens elforsyning, men de udgør et nationalt fyrtårn for vedvarende energi og er et lysende eksempel på grøn energi for de mange, mange skoleelever og andre, der besøger denne nationalt anerkendte attraktion. Det er værd at værne om. Jeg glæder mig derfor over, at dette lovforslag muliggør fortsat drift af Tangeværket på et bæredygtigt, forretningsmæssigt grundlag.

Med disse bemærkninger skal jeg erklære, at Venstre er positiv over for lovforslaget.

Kl. 15:21

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Det var præcis 5 minutter. Tak. Så er det Socialdemokraternes ordfører, hr. Jens Joel.

Kl. 15:21

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det. Som Venstres ordfører allerede har sagt, er det her lovforslag jo grundlæggende set et spørgsmål om normalisering af koncessionsforholdene eller det juridiske grundlag, som Gudenaacentralen drives på. Vi sikrer med det her, at vi kommer over på mere almindelige forhold, kan man sige, og ikke fortsætter på en særlov, som har været gældende i snart 100 år.

Diskussionen om Tange Sø, Gudenåen, vandkraftværket, faunapassagerne osv. er en ret kompliceret diskussion. Det har derfor også flere gange været heftigt diskuteret i Folketinget, bl.a. i forbindelse med koncessionsforlængelserne i 2001, 2003 og 2008, med bemærkningen om, at nu skulle der findes en løsning.

Der er også blevet udarbejdet indtil flere løsningsforslag om en faunapassage, et langt omløbsstryg, som det kaldes, men det er både en kompliceret og jo ikke gratis løsning, der har været præsenteret. Midlerne hertil har endnu ikke været der, og jeg vil sige det på den måde, at jeg og Socialdemokraterne mener, det er en vigtig diskussion, som vi selvfølgelig ser frem til at komme tilbage til. Men når alt kommer til alt, er det bare ikke det, der er på dagsordenen i dag.

I dag handler det udelukkende, som jeg nævnte, om normalisering af det juridiske grundlag for driften, og dagens forslag påvirker ikke, hvilke løsninger af den ene eller den anden art vi senere kan finde på at lave.

Høringssvarene har vist et udbredt ønske om at forlænge koncessionen i yderligere 2 år, således at der gives mere tid til at finde frem til en holdbar løsning, og det har vi lyttet til. Derfor bliver det jo sådan set de næste 2 år og i øvrigt anden vandplansperiode, der kommer til at danne rammen om den løsning, som skal sikre vandrammedirektivets krav om god økologisk tilstand.

Socialdemokratiet er selvfølgelig optaget af at sikre det danske vandmiljø og Gudenåens vandkvalitet, men som jeg har nævnt et par gange, bliver der ikke taget stilling til, hvad der skal eller for den sags skyld ikke skal ske på det område.

Med baggrund i det støtter Socialdemokratiet forslaget og ser frem til udvalgsbehandlingen.

Kl. 15:23

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 15:24

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

Tak for det. Vi kan også fra Dansk Folkepartis side sige, at vi sagtens kan skille de her to ting ad, for vi er også af den opfattelse, at der vil ske det, at hvis man begyndte at diskutere, om søen skulle nedlægges, kunne den her debat godt tage lidt lang tid. Her taler vi bare om, at man ligesom overgår til almindelige produktionsvilkår for et kraftværk, som det her jo er. Det er jo Gudenaacentralen, som egentlig bare skal videreføre sin drift, men nu på almindelige vilkår, så det kan vi sagtens være med til i Dansk Folkeparti.

Så glæder vi også over, at det på et senere tidspunkt skal diskuteres, hvordan naturforholdene i området så skal være, men hvis man går ind i den her diskussion på den anden præmis, skal man jo ligesom også kunne sige, at det er to forskellige ting, vi diskuterer.

Så vi støtter forslaget, som det er lagt frem her, og derfor ser vi også frem til udvalgsbehandlingen, for der er jo blevet rejst nogle spørgsmål i forbindelse med, at der er kommet nogle høringssvar. Derfor synes vi jo også, at det er godt, at man får den store diskussion på det her område, for vi vil alle sammen være med til at bevare natur og miljø, men samtidig også bevare det gode ved, at man har

nogle kraftværker, som både kan give kraft og varme, hvis man bruger strømmen til en elpatron, eller energi – det kan være lys og den slags ting – så Dansk Folkeparti er glade for, at man også får strøm ud af kontakterne til daglig.

Derfor: Vi ser frem til udvalgsbehandlingen, men støtter forslaget her.

Kl. 15:25

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det Det Radikale Venstres ordfører, fru Lone Loklindt.

KL 15:26

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

Som vi har hørt i dag allerede, er Tange Sø og Gudenåen naturområder, som har stor betydning for rigtig mange borgere, både dem fra Ans og omegn, men også for lystfiskere og naturelskere fra hele landet, som kommer til området. Der er stærke holdninger til søens bevarelse, til omløbsstryg og tilbageførsel af Gudenåen, som den var engang.

Men det er ikke det, det her lovforslag, L 44, handler om. Det handler om at ophæve koncessionen til at drive vandkraftværket ved Tange Sø, men dog først 2 år efter at loven er trådt i kraft. Koncessionsordningen er forældet, og der er ikke særlige grunde til, at vi her i Folketinget skal regulere én forsyningsvirksomheds forhold ved særlove længere. Men ophævelsen har ikke betydning for natur- og miljøforholdene i området; der er ingen hensyn til natur og miljø, der taler imod en ophævelse.

Høringssvarene har affødt en vis tvivl med hensyn til virkningen af koncessionens ophør, men en ændring af overgangsbestemmelser giver Gudenaacentralen tid til at indrette sig på, at Tangeværkets drift fremover skal være omfattet af de almindelige regler. I forbindelse med udarbejdelse af andengenerationsvandplaner skal der i 2015 tages formelt stilling til spørgsmålet om den økologiske tilstand og også den økonomiske omkostning, som det måtte indebære.

Pligten til vandløbsvedligeholdelse og udsætning af fisk er ikke fremover fastsat i koncessionsloven, men det bliver reguleret i vandløbsloven, og det mener vi sådan set fra Radikale Venstres side er helt betryggende. Vi er positive over for loven og ser frem til udvalgsarbejdet

Kl. 15:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den radikale ordfører. Så er det Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 15:28

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det går jo gerne sådan, når vi afvikler ordførerrækken, at der bliver mindre og mindre at sige om et lovforslag. Jeg vil godt starte med at sige, at jeg synes, at området omkring Tange Sø er fantastisk, det er unikt. Jeg har besøgt det, og jeg er også ret imponeret over det. Derfor tror jeg også, at der udestår nogle vigtige diskussioner om områdets fremtid. Der er mange forskellige interesser i forhold til naturforholdene omkring værket. Det er en spændende diskussion i sig selv, men nok ikke en diskussion, vi kommer til at tage her i dag. For lovforslaget handler jo udelukkende om, på hvilke vilkår Tangeværket skal drives i fremtiden. Og der er vurderingen jo, at det ikke længere skal foregå ved en særlov, men efter de helt almindelige bestemmelser, som alle andre opererer efter. Det synes vi sådan set i SF er sund fornuft, og derfor støtter vi naturligvis det her lovforslag.

Kl. 15:29 Kl. 15:33

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Per Clausen for Enhedslisten.

Kl. 15:29

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Diskussionen om Tangeværkets fortsatte eksistens, bevarelse af Tange Sø eller – på den anden side – det modsatte, nemlig at man etablerer den fri adgang for vand og laks og ål, som der var tilbage for omkring 100 år siden, er jo en meget omfattende og meget stor diskussion, som der er meget stærke holdninger til. Jeg vil også gå så vidt som til at sige, at en af vanskelighederne i den sag vel er, at der for så vidt er fornuftige argumenter for begge standpunkter. Og derfor kan man selvfølgelig sige, at det måske er en af forklaringerne på – der er nok en forklaring mere – at Folketinget med jævne mellemrum har forlænget den her koncession og så henvist til, at næste gang vil man tage stilling til de store spørgsmål.

Nu gør vi så det, at vi ophæver loven, og det synes jeg for så vidt er fornuftigt nok. Når man læser lovforslagets bemærkninger og de høringssvar, der er kommet fra ministeriet, kan man se, at der jo gøres meget ud af at beskrive, hvorfor ophævelsen af denne lov intet betyder for det, der er det store slagsmål og den store diskussion, og det tror jeg er rigtigt. Men det er også klart, at når det er svært at komme længere til at drage en endelig konklusion i forhold til Tange Søs fremtid, er det jo ikke bare et udtryk for, at der er nogle store uenigheder om det. Det er selvfølgelig også udtryk for, at hvis man for alvor skulle gå i gang med at lave egentlige radikale forandringer, ville det også kræve ganske store investeringer, hvorom man kan sige, at viljen og evnen og muligheden for at finde de penge måske er begrænset.

Der er ikke nogen tvivl om, at Enhedslisten gerne medvirker til at støtte det her lovforslag. Vi mener, at det giver fornuftige muligheder for, at den elproduktion, der er på Tangeværket – og det er jo fuldstændig rigtigt, at elproduktionen i sig selv betyder ingenting – får mulighed for at fortsætte. Og jeg deler sådan set Venstres ordførers opfattelse af, at det sådan, hvad skal man sige, kulturhistoriske, industrihistoriske og energihistoriske element i Tangeværket selvfølgelig er væsentligt, og det er jo et eller andet sted også rigtigt, at når man snakker om at genskabe natur, lave naturgenopretning, er det jo altid en diskussion om, hvilket årstal man har tænkt sig at genoprette tilbage til, for den oprindelige, naturlige natur finder vi jo kun ganske få steder i Danmark.

I virkeligheden vil jeg også sige, at når jeg læser argumentet for at gå tilbage til naturtilstanden før Tangeværket, synes jeg sådan set, at de stærkeste og bedste argumenter er dem, som refererer til, at det kan betyde noget for biodiversiteten, noget for fisks muligheder osv. – der synes jeg at der er nogle vigtige argumenter. Men så må man jo bare også konstatere, at der faktisk er sket det i forløbet, at Tangeværkets eksistens også har skabt en naturtilstand, som har nogle oplagte kvaliteter og jo ikke mindst giver nogle enestående muligheder for rekreativ udfoldelse.

Så et eller andet sted er jeg måske meget godt tilfreds med, at jeg den her gang ikke behøver at tage stilling til, om man skal gøre det ene eller det andet i det store spørgsmål, men kan nøjes med at sige, at muligheden for at vælge det ene eller det andet stadig eksisterer, også når vi har vedtaget det her lovforslag.

Kl. 15:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak. Så er det hr. Leif Mikkelsen fra Liberal Alliance.

(Ordfører)

Leif Mikkelsen (LA):

Tak for det. Det tyder jo på, at det måske næsten trækker op til fuldt hus for ministeren, og det må jo så glæde miljøministeren sådan en dag. Man kan få på fornemmelsen, at den eneste måde, der kan komme lidt liv i den her debat på, er, at en eller anden stiller sig op her og foreslår at lukke vandet ud af den sø. Det gør jeg så ikke.

Nu er vi jo meget opmærksomme, for jeg skal indrømme, at det ikke er sædvane, at Liberal Alliance er enige med regeringen, når den kommer med forslag på miljø- og måske særlig energiforsyningsområdet. Når vi så endelig er enige – og det er vi sådan set i den her sag – vil vi gerne understrege det og tydeliggøre det. Derfor er det her er et af de forslag, som vi kan medvirke til, at regeringen og miljøministeren måske får fuld opbakning til.

Vi er nemlig enige i, at den koncessionsordning, som Tangeværket drives efter, er forældet, og at det er en forældet måde at drive elforsyningsværk på. Det giver ingen mening, at en lille værk skal reguleres af og være et anliggende for Folketinget, når andre, der er større, håndteres kommunalt. Så vi støtter sådan set tanken om, at Tangeværket får samme vilkår som andre forsyningsselskaber.

Vi noterer os også med tilfredshed, at andelshaverne har tilkendegivet, at de ønsker at fortsætte driften af værket, og det er sådan set er ud fra den synsvinkel, som måske især Venstres ordfører har fremhævet, at vi også anerkender værkets historiske og kulturelle betydning for lokalområdet.

Så vi vil gerne sætte streg under i dag, at Liberal Alliance støtter regeringen – ret usædvanligt – på det her område, miljøområdet, og det gør vi så med glæde, når der kommer et godt lovforslag. Det kan regeringen skrive sig bag øret: Kommer de med gode forslag, og det sker sjældent, er vi klar. Tak for ordet.

Kl. 15:34

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak. Og så er det til sidst fru Vivi Kier for Det Konservative Folkeparti

Kl. 15:34

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Tak. Det bliver ikke mig, der forlænger den her debat. Fra konservativ side er vi også positive over for forslaget. Der er rigtig mange høringssvar, og høringssvarene afspejler egentlig lidt den debat, som nogle af ordførerne måske hellere ville have taget, end debatten om det, forslaget handler om, nemlig fremtiden for Tange Sø. Men det er jo vigtigt at huske på, at det her ene og alene drejer sig om en ophævelse af den koncession, som går helt tilbage til 1918, hvorefter værket nu skal fungere på basis af almindelig lovgivning. Det kan vi tilslutte os.

Der er mange følelser og holdninger, det har vi også kunnet fornemme, og alle de følelser og holdninger kommer vi først til at skulle forholde os til, når vi skal se på det nye vandrammedirektiv i 2015. Den debat tror jeg bliver rigtig spændende.

Vi kvitterer for, at ministeren har lyttet til ønsket om, at man får en overgangsordning på 2 år. Som sagt er vi positive, men vi har jo også set nogle høringssvar – også nogle, der måske først lige er dumpet ind på vores bord lige nu – som stiller nogle lidt kritiske spørgsmål, og dem vil vi så bruge udvalgsarbejdet på.

Kl. 15:36

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til alle ordførerne. Og så er det til sidst miljøministeren.

Kl. 15:36 Kl. 15:39

Miljøministeren (Ida Auken):

Jeg vil gerne begynde med at takke ordførerne for indlæggene. Det lyder som en historisk bred enighed, vi kan mønstre i dag.

Jeg vil godt lige begynde med lidt baggrund til dem, der måske følger den her debat og ikke er helt med i den. Altså, Tange Sø er Danmarks største kunstige sø, der blev skabt omkring 1920 for at opdæmme Gudenåen og bygge et vandkraftværk, der kunne producere strøm til Midtjylland. Og på det tidspunkt kan det godt være, at hr. Jørn Dohrmann kunne have fået strøm helt oppe fra Tangeværket til Kolding, men det er ikke sikkert, at der er strøm nok til det i dag.

Tangeværket og Tange Sø har stor betydning for miljøet omkring Gudenåen, og der har været rigtig mange drøftelser om og ønsker til, hvordan man både kunne ændre og bevare forholdene ved Tange Sø og Tangeværket. Mit formål med det her lovforslag er alene at normalisere forholdene omkring Tangeværkets drift. Det er ikke længere nødvendigt, at Folketinget er inde over reguleringen af værket gennem en egentlig koncessionslov. Værket kan drives efter de almindelige regler, og koncessionsordningen for Tangeværket er derfor forældet. Folketinget har tidligere forlænget koncessionen ad flere omgange, og der har mange steder været et håb om, at vi for enden af den næste koncessionsperiode havde fundet løsningen på, hvad der skulle ske med værket og naturen. Det har vi også i skiftende regeringer arbejdet med, siden vi forlængede koncessionen i 2007. Naturstyrelsen har arbejdet på at finde en løsning, hvor der kunne etableres et omløbsstryg, samtidig med at Tange Sø blev bevaret, men man har måttet konstatere, at det ikke er muligt at skaffe finansiering til et sådant projekt lige nu. Det betyder altså bare, at vi ikke beslutter, hvad der skal ske lige nu. Det betyder ikke, at man ikke senere kan træffe en beslutning om f.eks. at lave et omløbsstryg rundt om i Tange Sø. Men det er altså, som flere af ordførerne har peget på, ikke det, vi diskuterer i dag. Lovforslaget betyder også, at koncessionsordningen fortsat vil gælde, 2 år efter at loven er trådt i kraft. Og det gør den, fordi jeg gerne vil give plads til, at dem, der i dag arbejder efter en koncessionsordning, har mulighed for at indstille deres forretning og drift på de nye forhold.

Hvis der skulle være tvivl, vil jeg gerne gøre det helt klart: Lovforslaget vedrører ikke andre forhold ved Tange, f.eks. mulighederne
for at etablere en faunapassage eller eksistensen af Tange Sø. Der er
en lang række høringssvar, som har kædet ophævelsen af loven sammen med en regulering af naturforholdene i området, og til det må
jeg sige, at der er tale om en misforståelse. Lovforslaget i dag har ikke nogen betydning for spørgsmålet om eksistensen af Tange Sø eller etableringen af et omløbsstryg, og jeg takker ordførerne for at
være så sobre og ordentlige, at det selvfølgelig ikke er det, debatten
har handlet om i dag.

Om Tangeværket drives efter koncessionen eller efter den almindelige lovgivning, har heller ingen betydning for, hvad vi skal gøre for at opfylde vandrammedirektivet. I anden vandplanperiode skal der tages stilling til, hvad der skal ske i Gudenåsystemet med henblik på at opnå målet om god økologisk tilstand. Der vil herunder skulle tages stilling til, om virkningerne af spærringen ved Tangeværket skal imødegås ved etableringen af f.eks. et omløbsstryg. Men det er altså ikke det, vi diskuterer i dag.

Med disse ord vil jeg ønske en god viderebehandling af forslaget i udvalget.

Kl. 15:39

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er sandelig en kort bemærkning fra hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak. Jeg vil da starte med at gratulere ministeren med, at det ser ud til, at forslaget bliver vedtaget enstemmigt. Så vil jeg spørge ministeren, om det ikke, når hun læser høringssvaret fra f.eks. Danmarks Naturfredningsforening, hos hende afstedkommer et behov for en debat om, hvad der egentlig er natur, altså hvor langt vi skal tilbage, hvem, der har ret til at definere, hvad der er natur. Er en sø som f.eks. Tange Sø ikke lige så meget natur som det at bringe den tilbage til sit oprindelige åleje osv.? Altså, det rejser nogle principielle spørgsmål. Er ministeren enig i, at vi nu bør bruge de næste par år til at få en principiel debat om, hvad der egentlig er dansk natur, og hvad der er naturgenopretning, for det er jo sådan et udtryk, der bliver brugt ved mange festlige lejligheder?

Kl. 15:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 15:40

Miljøministeren (Ida Auken):

Jeg fristes til bare at svare jo, jeg synes egentlig, det ville være godt. Jeg ville gerne have, at vi snakker noget mere om natur. Det er et tema, som egentlig ligger rigtig mange mennesker på sinde. Man kan sige, at det næsten er en hjertesag for mange mennesker, og det er også derfor, der kommer mange følelser op, når vi diskuterer de her ting, men det er måske også et område, vi har snakket lidt for lidt om her i Folketinget.

Når jeg kommer rundt i landet, kan jeg se, at natur spiller en enorm stor rolle for folk. Skal vi åbne et nyt naturområde, så kommer der snildt mange hundrede mennesker selv en regnfuld tirsdag eftermiddag. Så jo, diskussionen om, hvad der er natur, er vigtig, og der er ikke nogen, der har patent på at definere, hvad natur er. Der er selvfølgelig nogle biologiske kriterier for biodiversiteten, hvor mange dyre- og plantearter der kan leve i de forskellige naturtyper, men diskussionen om, hvad natur er, synes jeg til enhver tid er interessant at tage.

Kl. 15:41

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så siger vi tak til miljøministeren og til ordførerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljøudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 15:41

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er ikke flere lovforslag at behandle i dette møde, hvad man godt kunne beklage, for det giver større pres senere hen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 6. november 2013, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:42).